

наша Ніва

ПЕРШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ISSN 1819-1614

9 771319 161008

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходдэць штотыднёва, у чацьвергі.

Іван Шыла:

Ніхто з маіх настаўнікаў не прагаласаваў за выключэнне

Старонка 9

Шавельзон у турме

Арыштаваны вядомы прадпрымальнік і дарадца старшыні савету рэспублікі.

Старонка 3

«Народны альбом». Пасълясмак

Праз 10 гадоў пасъля выхаду кульставага м'юзыку п'еса паводле яго выйшла асобнай кніжкай.

Старонка 14

У НУМАРЫ**Дзене шосты**

«Злом савецкай школьнай сістэмы начеца ўжо 1 верасня 2008 году». Гэтая бадзёная фраза журналісткі ў анонсе нядзельнай праграмы АНТ «Контуры» прагучала ў эфіры столікі разоў, што супрабуды можна было паверыць — нейкі злом авабязкова адбудзеца. Піша Віталь Тарас.

Старонка 6.

Мядзьведзеў пабаяўся сапсаваць імідж?

На неформальным саміце ў Пецярбургу новы расейскі прозыдент пагутарыў тэт-а-тэт амаль што з усімі калегамі па СНД, акрамя беларускага Піша Аляксандар Класкоўскі.

Старонка 5.

Піяр на дзесяцях

10-гадовая ўнучка Аляксандра Лукашэнкі Віка звялялася ў галоўнай ролі ў камэдыі «На сыніне ў чорнага ката».

Старонка 3.

Хрэснікі Масьціцкага

Нядыўна адзін стары чалавек распавеў міс, што некалі, за панскай Польшчай быў ён «хрэснікам Масьціцкага». Піша Руслан Равікя. Старонка 5.

Трое з запаснікоў

Мастацтва левай Эўропы ў Нацыянальным музеі. Піша Сяргей Хароўскі. Старонка 15.

Месяц футболу

Герой гішпанцаў Давід Вілья забіў трэћы голы ў вароты зборнай Рэспублікі Еўра-2008 — старонка 13.

Апазыцыі трэба перагледзець мэты

Лукашэнка, пры ўсёй эксцэнтрычнасці і дзікасці ягоных палітычных манер і мовы, усё ж закладае падмурок, які перажыве ягонае прайўленне. Піша Ян Максімюк.

Мін цяжка прыгадаць каго-небудзь зь лідэрамі сучаснай беларускай апазыцыі, хто б не займаў таго штога прыметнага становішча ў палітычным, сацыяльным або культурным жыцці Беларусі да ліпеня 1994 году, калі да ўлады прыйшоў прэзыдэнт Аляксандр Лукашэнка.

Станіслаў Шушкевіч у той час, калі Лукашэнка пачаў сваю палітычную кар'еру, быў старшынём Вярховнага Савету Беларусі, і менавіта Шушкевіч подпіс стацьі над па-

гадненнямі, якія пазначылі сабой канец Савецкага Саюзу. Лявон Баршчускі зь Беларускага Народнага Фронту ў 1991—95 г. быў дэпутатам ВС разам са сваімі палітычнікамі Зянёнком Пазынком і Юрасём Беленкім. Анатоль Лябедзька, лідэр АБ'яднанай грамадзянскай партыі, таксама быў дэпутатам ВС таго самага склікання. Сацыял-дэмакрат Аляксандар Казулін быў намеснікам міністра адукацыі ва ўрадзе Вячаслава Кебіча. Другі сацыял-дэмакрат Мікола Статкевіч быў заснавальнікам Беларускага згуртавання вайсковуцай. Мабыць, толькі Аляксандар Мілінкевіч быў у далахашэнкаўскую эпоху амаль невядомы, займаючы пасады ўніверсітэцкага выкладчыка і намесніка старшыні Гарадзенскага гарвыканкаму.

Праз чатыраццаць год, пасъля сэрэй маштабных палітычных няўдач, мы бачым на чале беларускай апазыцыі практична тых са-

мых людзей. Але калі чатыраццаць год тому гэтыя палітыкімаглі мабілізаваць у Менску на вулічныя акіўныя пратэсты супраць рэжыму 50 000 чалавек, дык сёння і 2000 лічніца вялікім поспехам. «Канфлікт паканаўніцтва» паміж апазыцыйнымі лідэрамі-«вэртарамі» і маладымі беларусамі звязлісці адной з істотных прычынаў выключчай слабасці сучаснай беларускай апазыцыі. Хоць можна таксама съцвярджаць, што на менш важныя прычыны маргіналізацыі апазыцыйнага руху і нават звяздзення яго да ролі савецкага дысайдэнцізму паліягаюць у адсутнасці адэкаўнай палітычнай стратэгіі з боку апазыцыі і здольнасці рэжыму сяк-так патрапіць асноўным патрэбам ды чаканням моладзі.

Працяг на старонцы 9.

Састарэлая апазыцыя

Сярэдні ўзрост кіраўніцтва ўсіх партый, акрамя партыі БНФ, пэравышае 50 гадоў. Прычым ён павялічваецца пры пераходзе ад правага краю палітычнага спектру да левага. Ва ўсіх разгляданых партыях нязначную праслойку складаюць сябры партыі ўз已久ага віку ад 35 да 45 год. Гэта можа быць съвездчынствем адсутнасці пераменнасці ў партыйнай традыцыі праз вымыvanне вельмі важнай узроставай катэгорыі, якая складаецца з найбольш самастойных, прафэсійных і мэтастэрманавых людзей на піку творчых магчымасцяў. Піша Дзяніс Мельянцоў.

Старонка 8.

АД РЭДАКЦЫЙ

Гравюра Цонта і ўлады

Трэба ацаніць унікальнасць падзеі: гравыканкам паслаў паўнамоцнага прадстаўніка, каб паспрабаваць купіць сярэднявечную гравюру.

Піша Сяргей Астравец.

Вынікі таргоў у Варшаве вядомы: гравюра Матышся Цонта, дзякуючы якой мы ведаем, якой некалі была Горадня, засталася ў Польшчы. Але важна, што мы таксама спрабавалі ёсць наўбыць. Мы, мужыкі-беларусы, паны сахі... Сям-там давялося прачытаць, што вось, маўжай, гарадзенскі прадстаўнік ездзіў на таргі, але грошай на Цонта не хапіў. Нібыта як пра звычайную справу сказана: ну з'езьдзіў, ну грошай не хапіў, у палікай жа іх болей, на такія речы прынамсі, усім вядома.

Крыху больш за тыдзень таму сустрэў знаёмага гісторыка, кажа: паведамілі з Варшавы, што будзе прадавацца гарадзенская гравюра, але каштава пачатковая амаль дзвашцца тысячі даляраў. Вось каб набыць яе, ды яшчэ на 880-годзіззе, але ж у нас такое нерэальна, немагчыма, каб улады гроши даді, гэта ж не на рамонт гораду. А што да мэцэнатаў, то з'ім таксама вядомая справа ў нас.

І вось высьвітліла, што ўлады якраз усъвідомілі каштойнасць гравюры, патрэбу ў ёй, магчымасць выдаць на яе гроши. Зрэшты, гаворка, хутчэй, пра адну асобу, у якой нармальны чалавечы твар у нашыя часы! І вось ж, каб гэта загада ведаць пра аўкцыён, рыхтавацца, сабраць гроши, ды каб не душылася ў нас мэцэнатаў. Цонт у нас, лічыць, у кішні быў бы. У нас, паноў сахі!

Аднак у любым разе трэба ацаніць унікальнасць падзеі: гравыканкам паслаў паўнамоцнага прадстаўніка, каб паспрабаваць купіць сярэднявечную гравюру ў іхнай настаяцкай Польшчы... Тэкстанічны зруш прапросту адбываўся, ледавік, ня ведаю, начу таяць ші папоўз назад. Людзі: уявіце, мы тут ходзім паміж сучаснымі рамонтамі гістарычнай забудовы гадамі, шкадуем выдзерты брук, вялізныя камяні зь сярэднявечных падмуркаў, бардзюры з кляймом магістрату, а тут рапант улады на супраць раскашліцца не на цэмант, не на граніт, як звычайна, а на адбітак XVI стагодзьдзя! Штось пыталічна зрушылася, не інакш. І ім прымена, што яны не такі адстальны, і нам — што не такі безнадзеіныя яны. Праўда, прыменасць гэта бяз выніку, усё роўна, што спрабаваць уяўіць сабе смак кавы, ня маючы магчымасці атрымца кубак яе.

Горадня

Што ў сабе хавае новы навучальны год

З 1 верасьня беларуская школа вяртаецца да 11-гадовай систэмы навучання. У рамках рэформы прадмет «Гісторыя Беларусі» будзе аўяднаны з «Сусветнай гісторыяй». Шэраг прадметаў проста зьнікне, як і профільнае выкладаныне ў звычайных школах.

«Педагагічны съверб рэфарматарства»

Старт рэформе даў намеснік кіраўніка Адміністрацыі прэзыдэнта Анатоль Рубінаў, які на пачатку сакавіка ў артыкуле «Педагагічны съверб рэфарматарства», надрукаваным у газэце «Советская Беларуссия», рэзка раскрытыкаў 12-гадовую систэму адукацыі. Вынікам стала разшыненне А.Лукашэнка.

Што ў сабе хавае новы навучальны год

У рамках рэформы прадмет «Гісторыя Беларусі» будзе аўяднаны з «Сусветнай гісторыяй», а курсы «Айчынна і сусветная мастацкая культура» і «Асновы бяспекі жыццяздзейнасці» з 1 верасьня ўвогуле зьнікнуть са школьнай праграмы. Акрамя таго, курс «Чалавек. Грамадзтво. Дзяржава» будзе пераўтвораны ў «Грамадзянства», якое будзе выкладаць, пачынаючы з 9 класа.

Прадметы «Музыка» і «Выяўленческая мастацтва» ляжаклізуць у межах пачатковай школы (між тым лічыцца, што менавіта яны апасродаваны наўмайсцай развіваючы асобу), а працоўнае навучанне і кресленіе аўяднаюць у дысыпліну «Працоўнае навучанне. Кресленіне».

Ліцэйскія і гімназічныя класы ў звычайніх сярэдніх школах зьнікнуть, кі самі школы з паглыбленым вывучэннем пўных прадметаў. Пры гэтым захаваюцца юласна ліцэі і гімназіі, кантроль за паступленнем у якіх, паводле словаў А.Лукашэнкі, «треба ўсталяваць такі ж строгі, як і пры арганізацыі прыёму ў ВНУ». Захаваючы таксама школы з эстэтычным і спартовым ухлам. У праграме застануцца факультатыўныя заняткі, якія будуть наведавацца школьнікамі

Лукашэнкаўцы лічаць, што для патрэбаў прымесловасці I I-годкі досыць, а мастацкае адукацыі і ведання гісторыі Беларусі — залішне.

добрахвотна пасыль асноўных.

З верасьня ўсе навучальныя установы сярэдняй адукацыі пераходзяць на піццідлінае навучанне. Навучальны год падоўжыцца на адзін тыдзень — да чэрвеня, а працягласьць астатніх вакарэння ў змененіца.

«Рэформа ў пячорны век»

Будучая рэформа выклікае захапленыне не ва ўсіх, а нязгодныя з'ё ёсьць і сірод прадстаўнікоў улады. Так, старшыня камісіі па адукацыі, культуры, науцы і наўукова-тэхнічным прагрэсе палаты прадстаўнікоў Уладзімер Здановіч незадаволены пасыпешлівасцю, з якой ладзіца чаргово

вая рэформа адукацыі, скарацэннем колкавыці прадметаў. Паводле яго, новая рэформа «вядзе ў пячорны век».

Вынікам змененія можа стаць значнае скарачэнне настайнай кафедры. Паводле прафсаюзу працаўнікоў адукацыі, працу могуць страціць 20—30 тысяч чалавек. Праціўнікі рэформы мяркуюць, што спрашчэнне навучальнай праграмы і ліквідацыя профільных класаў пастаўіць у няроўнае становішча навучэнцаў звычайніх школаў і гімназій. Таксама выказваеца засцярога за будучыню выкладання гісторыі Беларусі.

Сямён Печанко

Менск — апошні ў Эўропе

Менск займае найніжэйшае сярод эўрапейскіх гарадоў месца ў сусьце, паводле якасці жыцця. Такія вынікі даследавання міжнароднай кампаніі «Мэрсэр». Даследаванне праводзілася ў юль бычым 200 гарадах сусвету. На першым месцы ўжо другі год запар Цюрых, другое падзяляюць Вена і Жэнэва.

Сярод усходнеэўрапейскіх гарадоў наперадз — Прага (71-е месца). Вільні — на 78-м, Варшава — на 85-м, Рыга — на 89-м.

Менск займае 183-е месца — найніжэйшае з усіх гарадоў Эўропы.

Пры ацэнцы якасці жыцця ўлічваліся палітычная стабільнасць, павага закону і прававая абароненасць людзей, узровень жыцця, ступене сацыяльных і палітычных свабодаў, ахова здароўя, стандарты адукацыі, якасць паслуг (праца грамадзкага транспарту, заторы на дарогах і г. д.), адчыненасць (рэстараны, тэатры і г. д.), забясьпечанасць жытлом, чысцінна прыроднага асродзьдзя.

СЪЦІСЛА

Пад гарачым сонцам

Восем чалавек сабраліся ля будынку Міністэрства адукацыі з расыцкай «Школа для ўсіх». Гэтак яны пратэставалі супраць палітычна матываванага выключэння са школы Івана Шылы ў Салігорску.

Інтэрактыўная ТВ

РУП «Белтэлекам» завяршае падрыхтоўчыя работы па ўвядзенні ў эксплюатацыю першага сеткі інтэрактыўнага тэлебачання. Масавыя продажы IP-TV пачнуша ў Менску ўжо летам і, напэўна, ўдараць па дзеяльных апаратарах эфірна-кабельнага тэлебачання. Кошт 30-дзённай падпіскі на IP-TV будзе складаць 15—20 доляраў. Пры гэтым «Белтэлекам» мае намер пранаваніць у трох разы больш каналаў, чым, напрыклад, «Космас-ТВ». Падключыцца да інтэрактыўнага тэлебачання змогуць практична ўсе карыстальнікі стацыянарнай тэлефоннай сувязі. Даставак толькі ADSL-мадэм і дэкордера Set Top Box.

ЗША і ЭС адзінны ў беларускім пытанні

ЗША і Эўрасаюз асуджаюць дзеяньні афіцынага Менску ў дачиненіі да дыпляматычных місій. Пра гэта гаворыцца ў заяве па выніках саміту ЗША-Эўрасаюз, які адбываўся ў славенскім горадзе Броды.

Мядзьведзеў і Лукашэнка сустэрнунца

Візит у Беларусь расейскага прэзыдэнта запланираваны на 22 чэрвень. Спатканыне адбудзеца ў чэрвені.

Памёр Чынгіз Айтматав

10 чэрвеня на 80-м годзе жыцця ўдайной зі немецкіх клінік памёр пісьменнік Чынгіз Айтматав, кіескава гуманізму. Пасля набыцці Кіргізіі незалежнасці ён быў нязменным паслом краіны пры ЭС. Ягоныя творы «Бывай, Гульсары», «Белы парадок», «Бураны паўстанак», «Плаха» чытала мільёны людзей. Тэма чалавечага сумлення заставалася цэнтральнай у творах пісьменніка, чытага бацьку рэпрэсавалі ў 1937 годзе як ворага народу. Камісію па пахаванні «кіргіскага Быкава» меў узначаць прэзыдэнт гэтай цэнтральнай землі.

Шаноўныя людзі!

«Наша Ніва» шукае распаўсюднікаў для продажу газэты на вуліцах і ў электрычках. Справа выгадная і надта патрэбная.

Продажах ажыццяўляецца на аснове дамаваў.

Звязатца прац тэл.:

(017) 284-73-29,

(029) 260-78-32,

(029) 618-54-84

У Калюмбіі арыштаваны вэнсуэльскі афіцэр

Новы працоўны Уга Чавэса: улады Калюмбіі арыштавалі афіцэра вэнсуэльскай Нацыянальнай гвардіі, які перавозіў 40 тысяч патронau да аўтаматаў Калашнікаў. Улады Калюмбіі мяркуюць, што груз прызначаецца для тэрарыстаў з арганізацыі FARC.

МБ, ЗП

люстра дзён

Арыштаваны Шавельзон

Першы намеснік старшыні Саюзу прадпрымальнікаў быў таксама сябрам кансультатывай рады пры ўрадзе і дарадцам старшыні савету рэспублікі.

Літоўскі партал Delfi першым паведаміў, што арыштаваны жыхар Вільні Гінтас Зэгерыс, які займаўся бізнесам у Беларусі, і

ягоны дзелавы партнёр Mihail Шавельзон (у тэксце Delfi — Савельзон). Абодва знаходзіцца ў турме КДБ.

Гэта стала вядома ад былой жонкі Зэгерыса. Ілона Зэгерене расказала, што бізнесоўцу вінаўціць у пасярэдніцтве пры даваныні хабару. Зэгерыс працаваў у Менску больш за 10 гадоў і меў від на жыжарства ў Беларусі. Пасол Літвы ў Беларусі Эмінас Багданас заявіў літоўскім СМІ,

што пакуль ён не атрымліваў афіцыйнай просьбы суічынніка аб дапамозе. Прадстаўнік пасольства змогучь наведаць Зэгерысу толькі пасля таго, як ён сам афіцыйна зверненца да іх па дапамозе.

Тым часам телефон Mihaila Шавельзона, які звязулецца ганаровым віц-старшынём Бела-

Mihail
Шавельзон.

рускага саюзу прадпрымальнікаў, не адказвае. Першы віц-старшыня Саюзу прадпрымальнікаў Беларусі Рыгор Рылько пацвердзіў, што сувязі з Шавельзонамі няма прынамсі ад 3 чэрвеня. 3-га прадпрымальнікі тэлеканаламі калегу, каб павіншаць яго з народзінамі, але сувязі не было.

Шавельзон быў вядомы як прадпрымальнік, кіраўнік праўлення каапратыўніка «Тэхэнзірэсвіс». Ён намеснік старшыні Саюзу прадпрымальнікаў. Быў дарадцам старшыні савету рэспублікі нацыянальнага сходу.

Мікола Бугай

Піяр на дзецях

10-гадовая ўнучка Аляксандра Лукашэнкі Віка з'явілася ў галоўнай ролі ў камедыі «На съпнє ў чорнага кат». Пра гэтую пішу «Комсомольская правда в Белоруссии». На пытаныне, як у фільме трапіла ўнучка А.Лукашэнкі, рэжысёр карціны Іван Паўлаў адказаў:

«Мыне напраслі праглядзець на адну з дзіцячых роляў дзяўчынку Віку Лукашэнку дзеяці гадоў.

Без айкіх умовай, пакідаючы за

мной рашэнніе, браць дзіця на

ролю ці на браца. І я адказаў:

«Чаго не? Хай прыходзіць».

Акрамя яс, у фільме з'яўліся

Філіп Кіркораў (бясплатна, на

просьбу Адміністрацыі прэзыдэнта Беларусі), Валянцін Проха-

рай і Mihail Жыгалаў.

Рука брытанскага піэр-майстра Цімаці Бэла? Хутчай, Уладзіміра Замяталіна. Майстар палітычнай пропаганды ўзначаліў «Беларусьфільм», паабязаўшы перат-

варыць яго ў беларускую фабрыку мрояў. У ЗША і асабліва Азіі кіназоркі робяць палітычныя кар'еры. Чаму б не адваротна — зміняць імідж праз кіно?

МБ

Натальля Пяткевіч у ЗША

Намесніца кіраўніка Адміністрацыі прэзыдэнта Натальля Пяткевіч наведала Нью-Ёрк. Яна выступіла ў ААН з дакладам у пытаныні гандлю людзямі.

Менавіта яна летасць вяла сакрэтныя перамовы з амэрыканскімі бокамі, якія скончыліся вызваленнем часткі палітвязняў. Пасля таго яна ўжо аднойчы была ў ААН. У часе тое падзялкі лукашэнкаўскі ўрад дабіваўся, каб з ён супстрэціся прадстаўнікі Дзярждэпартамэнту ЗША. Тады ім было адмоўлена: Вашынгтон настойваў на вызвана-

леныні ўсіх зняволеных для аднаўлення дыялогу. Пасля гэтага здарыўся крызіс у стасунках, і Менск пачаў праводзіць палітыку з пазыцыі слы.

МБ

Натальля Пяткевіч у ААН.

Гульні з запалкамі

Некалькі дзясяткатаў графіці «Смаленск — гэта Беларусь!» з'явіліся ў Смаленску, паведамляе прэс-служба незарэгістраванага «Маладога фронту».

Маладафронтавцы, якія былі ў Расеі, здолелі сфатографаваць надпісы.

Смаленск уваходзіў у Вялікае Княства Літоўскае, у Смаленску знаходзілася першая сталіца БССР, але пасля Сталін далучыў горад да Расеі. На сёньня на Смаленскіх нямія нікак беларускай культурнай актыўнасці, а доля людзей, якія лічаць сябе беларусамі, у насельніцтве рэгіёну, — міэрная.

Паводле mfront.net

Пад канвоем у ваенкамат

даставілі Франака Вячорку, сына Вінцку і самога актыўіста партыі БНФ.

Франак Вячорка

Франак Вячорка паведаміў, што яго затрымалі міліцыянты, як толькі ён выйшоў з пад'ездзу свайго дома. Яны ўручили яму позыву ў ваенкамат і на відзакамору здымалі, як Франак падпісвае дакумент.

Пасля гэтага ў Вячоркі азабралі мабільны тэлефон і падаховай адвесьці ў камісарыят. Там ён меў размову з намеснікам кіраўніка ваенкамату. Той папярэдзіў Франку, што ад памыделка яму будзе аблекаваны выезд за мяжу.

Франак папрасіў даслаць яму позыву на хатні адрес. Ён заявіў, што прызнае яе сапраўднай толькі ўтым выпадку, калі яна будзе напісаная па-беларуску.

Франак выключыў з БДУ за ягоную палітычную дзіслансць.

Паводле радыё «Свабода»

Сямашка в.а прэм'ера

Прэм'ер-міністар Беларусі Сяргей Сідорскі з 9 па 20 чэрвень знаходзіцца ў плянівым адпачынку. Яго абавязкі ў гэты час будзе выконваць першы намеснік прэм'ер-міністара Уладзімер Сямашка.

Папа Рымскі падкрэсліў эўрапейскасць Беларусі

Папа Рымскі Бэнедыкт XVI прыняў дверчыкі лісты новага пасла Беларусі ў Ватыкан Сяргея Алейніка. Ён перадаў найлепшыя

зыхчэнні Аляксандру Лукашонку й блаславіў народ Беларусі.

У свайіх прамове Бэнедыкт XVI заявіў, што Святы пасад

«прадзягнів падпрымку беларускага народу ў ягоным імкненні да ўмацавання свабоды, у ягоным жаданні ўмацаваць демакратычны

працэс у якасці члена вялікай сям'і славодных і

сувэрэнных ўсходнепалісічных

краін». Каталіцкая царква ў

Беларусі, пылнуючыя

рымскіх і бізантыйскіх

традыцый, просіць не

прыўнесці, адміністру

Святога прастолу, але

магчымасць зрабіць свой

унесак у разыўцьцё краіны.

БТ прынясе прабачаныні

Журналіст Юры Пракапаў ў тэлефоннай размове з адвакаткай Верай Страмкоўскай папрасіў у яе

прабачаныні за агалошэнне недакладных звестак. Гэта

адбылося пасля таго, як Страмкоўская паабяцала

падаць на журналиста заяву ў

суд, калі ён не абергне

заяву, што адвакатка ныбы

атрымлівала грант у

пасольстве ЗША.

МБ; Марына Рахлей,

naviny.by

Чаго хоча Расея

Расейскі пасол у Менску
Аляксандар Сурыкаў
абрысаў ў расейскія
задумы што да Беларусі.

Газ: \$200 у 2009-м

Цана на расейскі газ для Беларусі ў 2009 г. можа скласці каля \$200 за тысічу кубамэтраў, паведаміў пасол. Пасол ня выкладыў, што жаданні беларускага боку перагледзець контракт выльеща ў чарговыя перамовы. Ён нагадаў пра дакладна вызначаны парадак цэнтаўтарэйнага і формулы цаны на газ для Беларусі да 2011 г., згодна з падпісаным у канцы 2006 г. контракту паміж «Газпромам» і «Белтрансгазам». І падкрэсліў: «У Беларусі ня будзе заходнезурпейскай цаны на газ, але яго цана можа быць дастатковай выской. Да 2011 г. газ можа каштаваць \$400 і больш».

Варта адзначыць, што лічба, агучаная расейскім паслом, супадае з дадзенымі афіцыйнага сайту «Газпрома», які налета плюнне прадпіса Беларусі 22,1 млрд. кубамэтраў газу на \$4,42 млрд.

Тым часам, расейскі газ для украінскіх спажыўцуў з 1 студзеня 2009 г. можа падаражэць удвай. Пра гэта 6 чэрвеня заявіў міністар замежных спраў Расеі Сяргей Ляўру, распавядальчык пра вынікі сутрэчы прэзыдэнта Мідзведзея і Юшчанкі. На

сёньня Украіна набывае ў Расеі імпартны газ па \$179,5 за тысічу кубамэтраў.

У свою чаргу, віц-прем'ер беларускага ўраду Кабякоў паспяшаўся нагадаць, што дзякуючы асаўлівым стасункам з Москвой газ для Беларусі будзе каштаваць на 30% таніней, чым для суседніх краін, што кошт неадкладаныя падаткам на экспарт.

Кредыт: Дамо, але нашто?

Са словамі расейскага пасла, Мініністэрства Беларусі і Расеі вывучаюць магчымасць выдзялення нашай краіне чарговага расейскага кредиту памерам \$2 млрд. Апошні стабілізацыйны кредит аб'ёмам \$1,5 млрд Беларусь атрымала ад Расеі ў сінезні мінулага году. Ужо ў студзені 2008 г. першы намеснік міністра фінансаў Беларусі Андрэй Харкавец заявіў пра зацікаўленасць беларускага боку ў прызначеніні чарговага кредиту па \$2 млрд. Паводле яго, «першы расейскі дзяржкредyt Беларусь атрымала на вельмі выгадных умовах». А. Сурыкаў на апошнім прэз-канферэнцыі заявіў, што расейскі бок ня супраць вылучыць такі кредит, але «павінен ацаніць мэтаўгодзінсць яго вылуччання».

Варта адзначыць, што напярэдадні травенскага саміту кіраўнікоў урадуў СНД у Менску расейскі СМІ, са спасылкай на «крыніцу ў расейскім урадзе»,

распаўсюдзіл інфармацыю пра гатоўнасць Расеі абармекаваць новыя льготныя кредиты для Беларусі на аплату газу. Узамен беларускому боку прапаноўвалася падзяліца з расейскім інвестарамі чарговай поршынай прывабных актыўяў, на гэты раз — прадпрыемствамі машинабудавання.

МАЗ: Створыць СП з расейскім «Уралам»

Каепрэзцы ў машинабудаўнічай сферы, на думку пасла Расеі, дапаможуць расейскім і беларускім вытворцам пазыбенгніць канкуренцыі. Паводле ягоных словаў, дзеялісты Расея прапануе аб'яднаць актыўы МАЗу, РУСАВто, КАМАЗу. Раней расейская газета

«Коммерсантъ» паведаміла пра магчымыя варыянты такой каапэрэцыі. Паводле выдання, беларускія ўлады гатовыя прыняць пропанову Алега Дзерьгаскі пра інтэграцыю Менскага аўтазаводу і расейскага «Урала» пры ўмове стварэння сумеснага прадпрыемства на парытэтных пачатках. Бакі нібыта мяркуюць стварыць СП пад назовам Міжнародны фінансава-прамысловы саюз (МФПС).

Пасля акцыянавання МАЗу беларускі бок укладзе ў СП 100% уласных акцыяў, а канцэрн «Расейскія машыны», што з'яўліліца ўласнікам «Урала» — 100% акцыяў апошніга. У аўтаданай кампаніі партнёры атрымлююць 40% і 35% акцыяў адпаведна, а рэшту пропануюць міжнароднаму інвестбанку, які вылучыў сродкі на разыўцы ў заводзе.

На думку аналітика «Банка Москвы» Міхаіла Ляміна, МФПС ацэньваецца на \$3,5—3,7 млрд, зь якіх каля \$1,5 млрд прыдзялца на МАЗ і \$1—1,1 млрд на «Урал», а рэшта будзе ўнікальным інвестбанку.

Новыя праекты «Газпрому»

ААТ «Газпром» і ААТ «Белтрансгаз» могуць рэалізуваць новыя праекты супрацоўніцтва, упэўнены пасол Расеі. У прыватнасці, «Газпром» можа паўдзельнічаць у будаўніцтве новага комплексу ў ААТ «Горадзішча-Азот», а таксама пропанаваць супрацоўніцтва ў галіне разыўціцца падземных газасховішчаў, у электраэнергетычнай галіне Беларусі.

Беларускім і расейскім вытворцамі пасол Сурыкаў такса-

ма прапанаваў аўтаданыя актыўы. Пропанова мае выразны прысмак шантажу: калі Беларусь прыме яе, то бакі ўсталяюць для адэздыўнага краінай адзіную цану; у адваротным выпадку налета беларускі бок атрымае рагнейшую цвоту на паставу цукру ў Расею.

АЭС: «Атомстройэкспорт» атрымала пропанову

Пропановы Беларусь ўздельнічае ў падбудове АЭС атрымалі расейскай кампаніяй «Атомстройэкспорт», французская Areva і амэрыкано-японская Westinghouse-Toshiba.

Пасол Сурыкаў выказаў меркаваныне, што ў выніку такую пропанову прыме толькі адна кампанія. Варта адзначыць, што ў справе падбудовы першай беларускай АЭС дагэтуль няма ізўнешніці ў пытанні выбараў пляцоўкі і стратэгічнага інвестора праекту. Тым ня менш, расейцы ад самага пачатку выказвалі заінтересаванасць да праекту, і, зважаючы на неаднаразовыя заявы свайго пасла, не губляюць надзеі і ціпер.

Расейскія капітал: Што ж, чакайце ў госьці нас...

Падзяліўшыся плянамі і пропановамі Расеі, пасол Аляксандар Сурыкаў называў галоўную сілу, што стрымлівае актыўны прыток расейскага капіталу ў беларускую эканоміку. Паводле ягоных словаў, чым больш Беларусь будзе дэманстраціраваць лібралізацыю свайго заканадаўства, тым «больш магутным будзе рух расейскага капіталу ў Беларусь».

Сямён Печанко

СЦІСЛА

Падаражэлі бэнзін і дызпаліва

ў сярэднім на 5 і 15% адпаведна. Цяпер раздрабнавыя цэны на нафтапрадукты складаюць: бэнзін А-76 («Нармаль-80») — 1760 руб./л (+90 руб.), бэнзін АІ-92 — 2230 (+110 руб.), бэнзін АІ-95 — 2540 (+120 руб.), дызпаліва 1940 руб./л (+250 руб.). Тым чысам цана нафты на сусветнім рынку набліжаецца да парогу 150 далаляраў.

Полацкі азёры пераходзяць у прыватныя руکі

Усё больш азёраў бяруць у арэнду фэрмэрскія гаспадаркі. Полаччыны. Цяпер у арэндзе знаходзіцца 13 азёраў, яшчэ адно чакае свайго — ідзе афармленне дакументаў. Усяго на Віцебшчыне

больш за трыста азёраў.

«Газпром»: Нафта падаражэ да 250 далаляраў

Пра гэта на штогадовым сходзе Эўрапейскага дзелавога кангрэсу ў Францыі паведаміў старшыня расейскага «Газпрому» Аляксей Мілер. Ён, аднак, не сказаў, калі тое падаражэнне не адбудзеца. Адмыслўцы мяркуюць, што прагноз Мілера можа збыцца ўжо налета. Сярэдняя экспартная цэна расейскага газу ў Эўропе, паводле заявы А. Мілера, дасягнула \$410. Паводле ягоных словаў, нават «Газпром», які валодае падаражэннай інфармацыйнай праўмай, прагнёт сумаўчальны з многімі сучаснымі праграмамі прагляду тэлевізійнага відальніцтва

ProgDVB, MyTheatre ды інш.

«Гарызонт» распрацаўваў прымачы для талерак

Адмыслўцы прыватнага навукова-даследчага ўнітарнага прадпрыемства «Інстытут лічбавага тэлебачання «Гарызонт» распрацаўвалі прымач спадарожнікавага вішчання для пэрсанальнага камптара. Навінка прызначана для прыёму сыгналу спадарожнікавага сесіі, а таксама спадарожнікавага радыё і тэлебачання, у тым ліку HDTV-відальніцтва.

Прымац сумешчальны з многімі сучаснымі праграмамі прагляду тэлевізійнага відальніцтва

PHOTO: MEDIABEST

Мядзьведзеў пабаяўся сапсаваць імідж?

На нефармальным саміце ў Пецярбургу новы расейскі прэзыдэнт пагутарыў тэт-а-тэт амаль што з усім калегамі па СНД, акрамя беларускага. Піша Аляксандар Класкоўскі.

Яўгенія Войка з Цэнтру палітычнай кан'юнктуры Рэссі (этая аналітычная структура лічыцца блізкай да Крамлю) мяркуе: паколькі Мядзьведзеў для Захаду хоча выглядаць лібералам, то «з улікам авадстравнення беларускага ўсходу» ён рыхыкаў бы дэзвянуваць свой ліберальны імідж у выпадку перамовы з Лукашэнкам у вачох удзельнікаў міжнароднага эканамічнага форуму, што распачаўся ў Пецярбургу паралельна.

Взрсія, магчыма, лъе бальзам на душу палітычнага прашнікам Лукашэнкі, але падаеша западта прыгожай. Новы

расейскі прэзыдэнт пагутарыў самасам, напрыклад, з Карымавым, у якога рэпутацыя на Захадзе, асабліва пасля андыжанскай бойні, таксама спіцыфічная. Дыў у шэршагу іншых постсавецкіх краін дэмакратыі нягуста. Так што падыход да контактавай быў, бадай, прагматычны. Туркмэністан, Азэрбайджан — гэта энергарэсурсамі рэспубліка падзялілася

пытаць іх транзыту, так што і для Бэрдымухамедава, і для Альгера час у новага гаспадара Крамлю знайшоўся. Зь іншага боку, трэба было трохі напружыць Грузію ды Украіну. Таму Саакашвілі атрымаў мэсыдж, што НАТО яго не ўратуе, а Украіна — што намер выйсці з Севастопалю расейскім флётам адгукнецца Кіеву газам аж па 400 далараду (болей, чым плаціць прыбалты!) ужо з новага году.

Як бачым, контакты адбыліся і з пэрспэктыўнымі, багатымі нафтаю ды газам партнёрамі, і з тымі, з кім Масква ціпяя на нажахах. Лукашэнка ж на сэньня, як у той песьні Высоцкага, «не друг, и не враг, а так». З багатымі на энергоресурсы партнёрамі можна дамовіцца, празраходынні ворагу — трохі папалохаць, у стасунках жа Масквы з Менскам павіслі доўгая паўза. Выглядзе на тое, што расейская эліты чакаюць, каб бедная энергарэсурсамі рэспубліка падзялілася

тым, што мае. Актывамі прадпрыемстваў, банкаў. Каб пусціла ў сваё фінансавае ўлоньне расейскія рубли.

Рассейскі палітолаг Андрэй Рабадзі без эківокаў кажа: каменем спатыкнення сталі «пытаць», што тычыцца правоў беларускіх эліт, якія ўзначалілі прыватызацыю. Так, натуральная, ім не хацелася б застасцца ні з чым на руках у сваёй уласнай краіне. Яны выдатна разумеюць норавы расейскага бізнесу, разумеюць, што мы забярэм усё».

Так што Масква, бадай, ня столькі баіцца сапсаваць імідж, колькі прымервацца, як ямчай ухапіць. Чакае, каб «кліент саспэй». Лічыць, што час гуліе на іх. Асабліва цяжкія часы для Беларусі могуць настаяць тады, калі будуть выбітыя транзітныя козыры. Трубы ўжо агінаюць сініковую рэспубліку з неязворлівымі кіраўніцтвам.

Хрэснікі прэзыдэнта

Нядайна размаўляў з адным старым чалавекам. Падчас гутаркі той распавёў, што некалі, за панскай Польшчай, быў ён «хрэснікам Масьціцкага». Піша Руслан Равяка.

Што б ні рабілася дзяржаваю, але дзяцей нараджаеца вомбаль, зямляншыне колькасць грамадзян Беларусі мае ўстойлівыя харектар. Нашыя суседзі ўкраіна і Расея сплючоўваюць бацькам добрыя гроши за нараджэнне сваіх маленікіх грамадзянін. У нас такога пакуль нямає, нагледзячы на гаспадарчыя перамогі.

Нядайна размаўляў з адным старым чалавекам. Падчас гутаркі той распавёў, што некалі, за панскай Польшчай, быў ён «хрэснікам Масьціцкага». На мой звяздзіўлены погляд патлумачыў. Калі Ігнат Масьціцкі стаўся прэзыдэнтам Польшчы ў 1926 годзе, дык выдаў дэкрэт, згодна з якім ён будзе хросным бацькам кожнага

сёмага сына ў сям'і. Адзінай умовай было тое, што радзіна павінна быць хрысціянскай і на мець судзімасцю. Эта працягвалася да вайны 1939 года. За 13 год Масьціцкі паўхрысьціў гэтак больш за 500 хлопчы.

Акрамя гонару мець за хроснага бацьку самога прэзыдэнта, сёмаму суну належалі шматлікі іншыя прэвагі. Найперш гэта досыць вялікая сума грошей на раҳунку ў польскім банку. Якая клалася па нараджэнні й выдавалася з адсоткамі

паўнелетняму. Мелі хрысціянкі й прывілеі бясплатнай навукі ў краіне ды за мякоткі у любых навучальных установах, стылізованы, бясплатны праезд і лекаванье.

Чалавек скардзіўся, што ўсе ягоныя льготы ляжнулі разам з Другой Рэччу Паспалітай у верасьні 1939 году.

Скарьбіцтва напоніцу ён імі не паспэў, бо быў ячэ падшыванцам. Асабліва бедаваў па грошах, што ляжалі на раҳунку. Па паўнелетці мусіў атрымаль некалькі тысяч злотых. Пуд жыта тады каштаваў 2 злотых.

Стары цікавіўся, мо, магчыма, сучасная Польшча аднавіла тყы льготы, мо сплючвае нейкія гроши, тым хто не паспэў іх

атрымаць. Бо ж большасць хрышчоных Масьціцкага не паспелі вырасці ў атрымавшую падтрымку.

Зразумела, сэньня на той час. Тады сімёра дзяцей у сям'і было нормай, а калі Бог даваў іх усіх сінамі, дык тады й польская дзяржава нечым дапамагала.

Мажліва, і нам трэба ўвесыці нешта такое незвычайнае. Мо і быў бы эфект для нараджальнасці, каб кожнае пятае дзіця ў сям'і хрысціў прэзыдэнт ды гарантаваў бясплатную адукцыю, праезд па Беларусі, мэдyczнае страхаванне і 1000 зёру на раҳунку.

Баранавічы

Старшыня Рады БНР адказвае на пытаньні «НН»

На размову з старшынёй Рады БНР Івонкай Сурвіллай я меў усяго дзесяць хвілін. Наша супречка адбывалася ў Варшаве напірэдні другога працоўнага дня на канферэнцыі «Змены пакаленняў? Або беларускі адрознені ў мітах, стратэгіі ў кантоўні».

Спадары Прэзыдэнт, як называлі ён многія ўдзельнікі канферэнцыі, быў нарасхват. І сапраўды, як та частка выпадае супречка з паразамі ўсіх, якія пакаленіе асабістасці з чалавекам, які праз палітыку беларускіх уладаў ужо шмат гадоў ні можа наведаць Бацькаўшчыну.

«Наша Ніва»: Як Вам з-за мікты падающа падзея, што адбываюцца ў Беларусі? Ці маеце Вы неўкія надзеі, што нешта ў краіне можа змяніцца?

Івонка Сурвілла: Ведаеце, я знаходжуся ў такай самай супречкі, якія вы ўсе ў Беларусі. Маё ўражанье, адчуванье, што нешта ў нашай краіне абавязкова павінна змяніцца. Мне відавоч-

чымай ў будучыні трансфармация Рэспублікі Беларусь у Беларускую Народную Рэспубліку?

ІС: Чаму б і не? Імі Беларускай Народнай Рэспублікі мы захавалі вельмі прыгожае і чыстае. І тое, што рабілася ў 1918 годзе і пазней, было вельмі станоўчым і добрым. Таму я не была б звяздзіўленая такому развіццю падзеяў. Але гэта залежыць цалкам ад волі беларускага народу.

«НН»: Як Вы ацініваете стан беларускай эміграцыі?

ІС: Як казаў Вячка Станкевіч, цяпяр у гэтым сферы адбываюцца змены. На жаль, не зайсці ў лепшыя бок. Проста больша частка новай эміграцыі на ёсць нацыянальныя съведамі. І толькі частка далучаеца да старэйшай эміграцыі і ўключыцца ў супольную працу на карасць Беларусі. Хана і ёсць і адваротных прыклады.

Так, Зтурбаванье беларусаў Канады знаходзіцца абсалютна ў руках новай хвалі эмігрантаў. У

Нью-Ёрку ёсьць таксама моладзеўская арганізацыя. Але сярод сотняў тысяч людзей, хто выехаў, большыня не ўключае ў нашу справу.

«НН»: Але, мабыць, падобная супречка была і сярод Вашага пакаленія эмігрантаў?

ІС: Так, у нас таксама далёка на ўсе перайшлі да беларускай спраўы, але тых, што перайшлі, былі настолькі адданымі, разумелі важнасць супольнага жыцця і змагання, што быў вельмі шчодры. Эта дзякуючы ім пабудаваліся і цэркви, і культурныя цэнтры. Часам дастатковая малай групі вельмі актыўных, каб сабраць вакол сібі вельмі шмат людзей. Так было пасля Другой сусветнай вайны. У ціпрашніх хвайлі эміграцыі шмат хто думас толькі пра сібе, але не пра беларускія спраўы.

«НН»: Пры якой умове Рада БНР можа перадаць свае наўнамоцтвы беларускаму ўраду на мэтраполії?

ІС: Мы толькі гэтага чакаем. Эта было бы найбольшым нашым шчасцем. Мы перададзім свае наўнамоцтвы толькі ў тым выпадку, калі будзем пўнныя, што Беларусь ужо ніколі на страты не залежнасць.

«НН»: Син.Івонка, пі бачыце Ви сярод беларускіх палітыкаў

таго, хто мог бы стаць лідэрам національнай крэслы прэзыдэнта?

ІС: Я не хачу адказваць на гэтае пытанье. Мы абсалютна адолькава трактуем усіх змагароў за незалежнасць Бацькаўшчыны. Я маю вялікую веру ў беларускіх палітыкаў. Я захапляюся іхнімі чалавечымі якасцямі.

«НН»: Чым Вы сэньня яшчэ займаеццаеся, апрач грамадзкай палітычнай дзейнасці?

ІС: Я ні на што часу. Ні на ўнікаў, ні на маастаства. Справую несек адкладаць трохі гадзіны на тэлізен, каб хоць рука не забылася, што такое малываць (съмешыца). Быць старшынёй Рады БНР вельмі складаная і адказная праца. Часам прачынаеся ўчынкі і аўтаматычнае. Аб проблемах, якія трэба вырашыць.

«НН»: Ці будзене Вы выпуціцца на наступны тэрмін старшынства ў Радзе?

ІС: Гэтага я дакладна яшчэ ня ведаю. Выбары пройдуть у наступным годзе. Мой век ужо на вельмі малады. Я ўзялію на гэтай пасадзе толькі энэргічнага чалавека, які будзе нешта рабіць. Калі будзім хтось, хто маг пераняць мае паўнамоцтвы, то я б з радасцю перадала іх.

Гутарыў Зыміцер Панкавец Варшава

Дзень шосты

Піша Віталь Тарас.

«Злом савецкай школьнай систэмы пачнецца ўжо 1-га верасьня 2008 году». Эта бадзёрая фраза журналісткі ў анонсе нядзельнай праграмы АНТ «Контуры» прагучала ў эфіры столікі разоў, што сапраўды можна было паверціць — неік злом авабязковая адбудзецца.

Бацькі за дзяцей не адказваюць

Але ж і пытаннай ўзынікае шмат. Чаму толькі ціпер, прац 17 гадоў пасыя краху Савецкага Саюзу, вырашана адмовіца ад савецкай систэмы ў беларускай школе? І на чым будуть палягаць тэя зымены? На тым, што фармальна будзе ўведеная піццёнка, а насамроч, на посты дзен, у суботы, дзеці ўсе адно будуть хадзіць у школу — на авабязковую фігуру і палігнанікі?

Дык эта ж ужо было. Прычым тут рэформа? А можа, яна палягае на тым, што гісторыя Беларусі ў школе болыні не будзе самастойным прадметам, а будзе выучвача толькі ў рамках суісвестнай гісторыі? Такога, сапраўдна, не было нават за савецкім часам. (Гады выкладалася гісторыя БССР.) Наконт выкладання мовы й літаратуры пытаннай ўдаўно нават не ўзыніла?

А можа, сутнасць зменаў зводзіцца да таго, што кожнага празімерна актыўнага, з гледзішча настаўніку, вучыня можна будзе выкінуць са школы, які дайшы яму здана экзамэн — як эта здарылася з Іванам Шылам?

Дык дзяці на гэта га ў трэба было распрацоўваць новыя праграмы ды «мэтадычкі». Даставтока загадаў (хай сабе вусных, спущаных зверух). А настаўніку, пазабуйленым сумленіем, хоніць.

Гэта ёў ўсе ўспыхнуўшыя пытанні. А ёсьць жа япч і чиста практычныя. Напрыклад — што будзе са школьнікамі, якія навучаліся паводле 12-гадовай праграмы і якія сёлета скончылі 10 класаў? Іны, віданы, ціпер мусіць за год праўсіц праграму двух гадоў. Менавіта «прайсыць», бо слова «засвоіць вель» тут яўняюцца падъходамі. Хіба толькі ўзвесьні гэтых ведаў будзе паніжаны да ўзроўню сяродніх класаў?

Кажуць, што ня будзе хутка ні ліпшай, ні гімназій. Адукацыя будзе сапраўдна сяроднай, але затое — усегуліней, адноўлікай і робунай для сельскай школы і для гародзкай. Трыком сацыяльнай ройніцы. Такая задача — сыдергі мяжу паміж горадам і вёскай — была пазначана, між іншага, у падручніках грамадзянства і навуковага камунізму. Ці не прыйшоў час увесыць зной усегулін курс навуковага камунізму як аюшній і найвышэйшай стадыі злому савецкай адукацыйнай систэмы?

Насамроч не да іроніі. Німа сэнсу задавацца рытарычнымі пытаннямі, пералічанымі выпэй. Во настане 1-га верасьня, і пачасільвія першакласснікі, а разам з ім — пачасільвія бацькі пойдуть у школу з кветкамі ды рознымі іншымі сувіточнымі атрыбутамі.

Якія б рэформы ні праводзіліся ў школах ды інстытутах — бацькі гатовыя іх прыніць. А куды падзеца? Дзякуючы за пічанслывае дзяцінства нашых дзяцей. Такое саме, як было ў нас за савецкім часам. А самыя таленавітыя — дзеткі дзяржаўных чыноўнікаў і журналістаў, падступні вучыніца за мяжу, у Эўрасаюз. Ни ўсе ж чыноўнікі патрапілі ў сістэму неўязных. Дык дзеці, як вядома, за бацькоў не адказваюць.

Як важна быць культурным

Кожны, напэўна, у сваім жыцці сутыкаўся на працы альбо ў адпачынку з п'ёнага гатунку лудымі. Яны запалівіць сабой і сваім існаваннем ўсё наўкола. Прадметы іх адзення, пыгароты (альбо цыгаротны попел), недадзенны ім бутэрбродаи, ніндзілі, асады, панеры ліжаць на ўсіх крослах і сталах (калі гэта офіс). Яны змайкоўшчыць усё ваш час размовамі пра сябе, сваімі проблемамі і просбамі да глыбокай ночы (калі гэта, скажак, нумар у гатэлі). Прычым вы павінны заміць ягонымі проблемамі, як сваімі, неадкладна і без разважанняў. Ен будзе паразітаваць на вас і вашым часе, пакуль (калі) вы не скажаце яму: досыць! Ці на сыдзене куды-небудзь.

Гэта мадэль паводзіна дзяржавы. Прычым ні толькі таталітарнай. Любая дзяржава будзе агрэсіўна працяваць працэс экспансіі ў просторы й час, паразітаваць на вас, сілкавацца вашымі сокамі і здолыцісцю, завалодзваць вашымі вольнымі часамі біясконца. Проста ў паразітаваць на вас і вашым часе, пакуль (калі) вы не скажаце яму: досыць! Ці на сыдзене куды-небудзь.

антагляблістам. У таталітарнай — у найлепшым выпадку, можна стаць бамжом.

Ніводная систэма, дарочы, не рабілася адразу таталітарнай. І нават дiktатуры ні ўсе адразу становіліся лютымі. Выключэні, хіба, былі ў старажытным Рыме, дзе царговы ўладар мог урачыста абвясціць дзяцінства напых дзяцей. Такое саме, як было ў нас за савецкім часам. А самыя таленавітыя —

дзеткі дзяржаўных чыноўнікаў і журналістаў. Ці падацьшы дзяцінства за мяжу, у Эўрасаюз. Ни ўсе ж чыноўнікі патрапілі ў сістэму неўязных. Дык дзеці, як вядома, за бацькоў не адказваюць.

Нават Іван Жахлівы не адразу ўвёў апрычнину. Гілер прыйшоў да ўлады ў 1933-м, а першыя лягеры смерці былі створаны толькі праз восем гадоў. Сталін ішоў да працэсаў 1937-га і «касабых троек»

удзял даўжай. Паміж аўшыпчынем КНР і «культурнай рэвалюцый»

Мао прыйшло дванаццаць гадоў. А Чаўпэску, кажуць, на начатку свайго прайдзення ўвогулу быў досьці прыменным чалавекам. Уся справа, як кажуць, у звычыцца, ва ўмэнны прыпрыпенца. Усё ў сывецце сканчаецца — казала ліса, з якой здызарылі скур.

На начатку XXI стагодзьдзя

абяшчыць сябе дыктатарам лічыцца некультурным. Дый масавымі рэзэсіі становіцца непатрабоным. Іх замянілі масавыя камуніканцы. «Чынгізхан з тэлеграфам» япчэ мала адразніваюць ад свайго сяроднівячнага папярэдніка. А вось Чынгізхан з ракетамі, трубаправодамі і тэлевізій — гэта ўжо зусім іншы Чынгізхан. Яго прыманаць (як некалі Чаўпэску) у наўпешніх дамах Лэндану й Парыжу. Ни какучы пра Бэрлін.

25-ы кадр

Сутнасць мэханізму тэлевізіі на ўсім, што яно заміруе насељніцтва прапад міфічны 25-ы кадр, нібыта закладаючы нейкі коду падсвядомасці, завалодзваць вашымі вольнымі часамі біясконца. Проста ў паразітаваць на вас і вашым часе, пакуль (калі) вы не скажаце яму: досыць!

Кажуць, што ня будзе хутка ні

сацыяльнага прасоўвання і кар'ернага росту, якія павінны залежаць на ад погляду, ролітых перакананні і асабістых сувязяў, а толькі ад асабістых здольнасцяў і ведаў.

Гледзічы праграму «Ланарама», дзе паказваюць звычайніх людзей, якіх затрымалі калі пасольства ЗША толькі таму, што яны там апініруюць, і забраўлі ў іх гропы толькі на той падставе, што гропы ў іх былі пры сабе, глядзяцца плячыма. Ен і без таго ведаў, што ў краіне пануе «бесправдзел», а калі яму япчэ раз паказалі прыклад — значыць, так і мае быць. Калі нешта паказваюць па БТ, значыць, гэта некаму траба. Значыць, усе ў парадку, нічога не зымнілася.

Траба паводзіць сябе, як і раней. Нікому не паказваюць сваіх сувязяў з замежнікамі. Калі і атрымліваць гранты, нават на законных падставах, дык глыбока таемна дзяржавы. І канечне ж, не на мэдэйныя праекты, якія так раздражняюць улады.

Можна абрацца камуніальнымі службамі, дашпікамі, якія лояльна злачынцу з дзяланігай вашых аўтамашынаў, дзе вы самі седзіце за рулем, а ваши дзеці — ў салене, сымпатычна пабору ў школах і ВНУ. Але паколькі гэта гэта не паказваюць па БТ, значыць — гэтага няма.

Экран вельмі зручны на толькі палітычні фарматар, але ж і навігатор па жыцці.

Усё, што паказваюць, — можна. Можна гуляць у супрыято і выйраўцаць дараўніні квартэры і шыкоўнай заходнія аўтамабілі (намусці іранската «Саманду» сядро прызоў няма). Можна верыць у астралёто, прыывацу і сканчыны сьвету. Можна распавідаць паҳабныя анекдоты і галасаваць на «Эўрапрайз» за Дзіму Білана. Канечна, калі вам кажуць, што траба рабіць інвестыцыі ў Беларусі альбо будаваць аграгарадак — вы, калі ў вас нават ёсьць гропы, не авабязкова адразу кінесес гэта рабіць. Але вы будзеце мець на ўзбаж галоўнае — ўсё ста-биль-на. Таму можна

займапца чым заўгодна, толькі не раздражняць начальніцтва.

Тэлевізія — вілкі дзякую ёй за гэта — паказвае нам на тое, што мы ханделі бачыць. (Гэта можна знайсці ў інтэрнэце.) Яно паказвае нам тое, чым мы ёсьць на самай спрэве. Можа, некама хочацца паглядзець фільм Вайды або паслушаць ігрык Шылкі «Жыццё ў ідэістам» пі малянітэ. Можа, нехта ўявіў усе біеўнымі наўкоўцамі, палітыкамі, мастакам альбо таленавітымі пастрам. Зірніу на экран — і ўсё як рукой зняло.

Як у савецкім анжэксце: ... а вы,

шаноўны слухач Іваноў, не

прыкідваўся разуміпкам —

слухац песьню «Валенкі».

На экране БТ нам, зразумела, не пакажуць Івана Шылка, як і Зымітра Жалезынчуку. Ці Казуліна. Ці Мілінкевіча. Гарт-шпакоўні з выставы Алесі Пушкіна не пакажуць. І гэта «фігура змўччання» таксама падкажа гледачу, што траба рабіць і чаго на траба. Ні траба шкадаваць Івана са Зымітром, тым болым застулаца за іх. Якім вам справе да нетыповых прадстаўнікоў беларускага грамадзтва, гэтых маргіналаў, да «адмарожанай ал айзых»? Траба зарабіцца сваю капейчыну, складаць гропы ў патриманія аўтамабілі ды слухац песьню «Валенкі».

На посты дзень стварэння, як сказана ў Бібліі, Усіяўшы стварыць чалавека. А на 7-ы дзень пайшоў апачиніць і даці падарунакі вілкімі дашпікамі, якія лояльна злачынцу з дзяланігай вашых аўтамашынаў, дзе вы самі седзіце за рулем, а ваши дзеці — ў салене, сымпатычна пабору ў школах і ВНУ. У хрысціянскіх краінах днём апачиніць стала нядзеля. Цікава, што ў ЗША адлік новага тыдня часціком вядзецца не ад панядзелка, але ад нядзелі. Можа, таму сядро нобэліскіх ляўрэатаў пераважна большасць амрыканцаў? Яны проста скасавалі «дзень панядзелак» — панядзелак. У публічных школах ЗША дзеці ў суботу не вучаніца. А хай-スクул (сэрэдняе школы) там сканчаныцца пасыя 18 гадоў.

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

«Беларусьфільм» здымае кіно пра Паўлічэнку

Сэрыял «Крапавы барэт» падаецца як стужка пра «беларускіх спэцназаўцаў», якія праяўляюць свае найлепшыя якасці.

Год таму сцэнар Аляксандра Дабалока «Крапавы барэт» заняў трэціе месца на конкурсе кінастуды «Беларусьфільм». Паспалітай публіцы Дабалок відомы як працлусар стужкі Андрэя Кудзіненкі «Акупацыя. Містэрыя», «Крапавыя барэты» далёкі ад забароненых містэрый. Гэта стужка пра «беларускіх спэцназаўцаў», якія праяўляюць свае найлепшыя якасці». Крыніцаю натхненія паслужыў Дэмітры Паўлічэнка, з якім Дабалок разам вучыўся ў Менскай суворавскай вучэльні.

«Есьць фільмы пра лекараў, лётчыкаў, дык чому не пра спэцназаўцаў?» — казаў Дэбалок пасып падвядзенія выніку конкурсу.

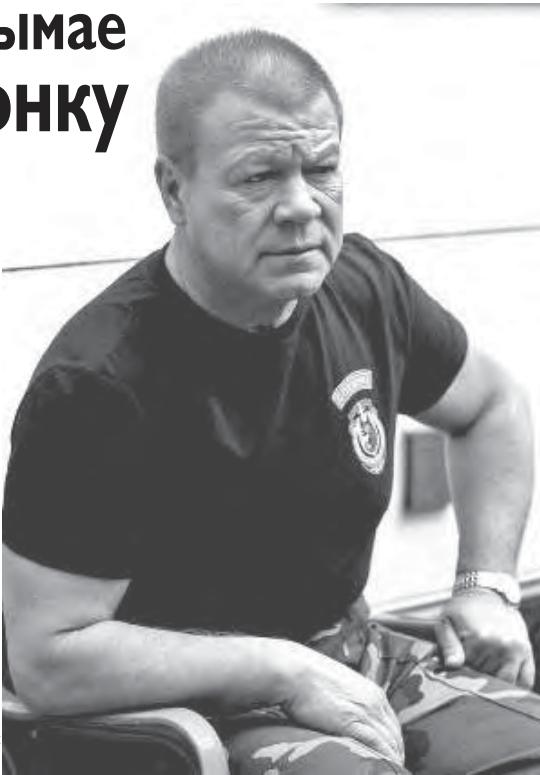
Спачатку здымкі карціны адкладваліся; студыя спасылалася на брак грошей — да таго ж перарабляўся сцэнар. Але ў чэрвені

рэжысёр Андрэй Голубеў прыступіў да працы над чатырохсэрыйным фільмам. (Цікава, што раней рэжысёрам позначаўся не відомы А. Войніч.) «Крапавы барэт» рэжысёра з'яўляецца як «першы айчынны прыгодніцкі баявік». На сайдзе кінастуды інтрыгуюць, што «на здымкі далі сваю згоду некаторыя мэдыйныя персоны, у тым ліку відомы R'n'B выканануцца Стас Сапура. Прачытаўшы сцэнар, ён сам выбраў для сябе ролю. Сапура стане навабранцам Андрэем Дзянісавым. А яшчэ ён пропанаваў напісаць саундтрэк для карціны».

На жаль, мы так і не дазналіся, дзе і чым сладкімі слизівак Сапура.

Затое расейскі актор Сяргей Селин (у «мінтоўскім» тэлесэрыале «Вуліцы разбітых ліхтароў» грае капитана Дукаліса) быў заўважаны на вучэннях брыгады

Юлія Драгічевіч

МУС Рэспублікі Беларусь. Байцы спэцназу здавалі экзамэн на «крапавы барэт»; у выпрабаваньні ўваходзіў крос і палаца перашкодаў, якую й фільмавалі студыі. «Дукаліс» (на фота) фарсіру ў форме з выявай рысы — эмблемай часткі 3214, якой і каманде падпалкоўнікі Паўлічэнка.

У ігравым кіно дакументальныя здымкі звычайнай выкарыстоўвайцца як сівядомы аўтарскі прыём альбо з фаталінага недахону грошей.

Рэжысёр Андрэй Голубеў — на сайдзе кінастуды — признаўся: «Гэта будзе дынамічны моладзеўскі фільм з вілкай колкасцю складаных здымак». Здымкі мусіць праходзіць на Каўказе і ў Беларусі.

Андрэй Голубеў — выхаванец Міхаила Пітанчука. Ягоная дэбютная карціна «Чакун і Румба» на міжнародным чуваскім фэсце ў горадзе Чабакары, што прайшло пад клічам «Патрыятызм — гэта стан душы» — атрымала прыз «За наўгеды дэбют». Валентына мэйлідрама пра патрыятычнага сапёра Чакуна і ягоную аўтарку Румбу вылучаеца неахайнай здымкай і вытрыманая ў патасным стылі.

Другую карціну Голубева — чатырохсэрыйны «Крапавы барэт» — плянуюць завершыць сёлета.

Андрэй Расінскі

Пра нашыя храмы

Кніга Сяргея Харэўскага «Культавае дойлідства Заходняй Беларусі 1915—1940 г.» прысьвечаная аднаму з найменш вывучаных этапаў разыўцца айчыннае архітэктуры — дойлідству Заходняй Беларусі, разыўцца якога ішло асобна ад 1915 г., калі палова краіны была акупаваная войскамі кайзэрскай Нямеччыны, да 1939 г. У міжваенны час у Заходняй Беларусі быў сапраўдны будаўнічы бум. Пра размазах можна меркаваць па дзяржаўным пляне на 1938—39 год. Толькі ў Браслаўскім павеце аўтактаў грамадзкага і сацыяльнага прызначэння планавалася ўзысьць 144.

Важны часткаю заходнебеларускага архітэктуры было будаў-

ніцтва храмаў. У Заходняй Беларусі да 1939 г. дзейнічала 446 касцёлаў, 542 царквы, 387 сінагог, 14 манастыроў. Святарскую паслугу выконвалі 617 каталіцкіх, 606 праваслаўных съявтароў, 293 рабіны. Да 1939 г. у СССР налічвалася 50 тыс. каталікоў, пасылаў далаўчынна — 6,5 млн. Рэпрэсіі і атгістычнай прапаганды спынілі канчаткова разыўцца сакральнае архітэктуры ў 1940 г.

Кніга С.Харэўскага ўжо дастаўвалася ўжытак малавядомыя дакументы і факты з гісторыі культуры Заходняй Беларусі. Напісаная жывой, вобразнай мовай, яна адрадаваная ўсім цікайным да гісторыі беларускай і сусветнай культуры.

Ул.кар.

Харэўскі Сяргей. Культавае дойлідства Заходній Беларусі 1915—1940
Вільня: Прапілеі, 2008

У Наваградку музэй Kite

Яго ўрачыста адкрылы 4 чэрвяна. Барыс Кіт быў выкладчыкам матэматыкі ў Беларускай гімназіі Наваградку ў вялікіх саўнініх час. Каю ніжын у

СССР, эміграваў на Заход. Заслужыў вядомасць працай у амэрыканскай праграме асвяшэння космасу. Музэй размісяціўся ў будынку быўшай беларускай гімназіі, а цяпер сарадніцкай школы №1, дзе спадар Кіт вучыўся ў менскім кінатэатры «Перамога».

У выніку гравюра трапіць у Нацыянальную бібліятэку Полыцкага

Затое беларускі калекцынер, які пажадаў заставіць невядомым, купіў на аукцыёне сіцылі партрэт апошніга караля Рэчы Паспалітай Станіслава Аўгуста Панятоўскага. Мікола Бугай

Пабудуоць армянскую царкву

Пра то паведаміў старшыня армянскай рэлігійнай грамады Беларусі Андрэй Амбарцумян. Армянская ашчытна Беларусі была створана ў 1992 г., а армянскай рэлігійнай ашчытна — у 2003 г.

Зборнік аўдыёказак

Прэзэнтация аўдыёзборніка сэрыі «Беларускі народны казкі» адбылася 8 чэрвяна ў менскім кінатэатры «Перамога». У запісе браўлі ўдзел раперыўдзяўчы Тамара Лісіцкая, кіраунік

дзіцячага калектыву «Калыханачка» Людміла Рыжкова і музыка Алег Хаменка. Прэзэнтация сэрыі дыскіў прайшла пры падтрымцы Дзіцячага фонду ААН (ЮНІСЭФ) у Беларусі.

Вышайшы дыск «Музыка Беларусі XIX ст.»

У складанцы прадстаўленыя творы Антона Абрамовіча, Міхала Клеафаса Агінскага, Канстанціна Горскага, Каляі, Аляксандра і Міхайла Елькіх, Восіпа Казлоўскага, Станіслава Манюшкі, Камілі Марцінкевіч, Напалеона Орды, Антонія Радзівіла

і Канстанціна Тызэнгаўза. Да дзівюх пілытак прыкладаецца книжыца-вокладка з кароткімі біяграфіямі кампазытараў і іх партрэты.

Новы лэйбл некамэрцыйнай музыкі

Беларусы заснавалі праект sgustokmusic.org. На яго сайце ўжо з'явіліся першыя дармавыя рэлізы й падкасты. Ідэя належыць братам-блізнятам Дзянісу і Зымітру Кавалевым.

МБ, АК, СП;
«Менск-навінь»,
БЕЛТА, рэдакція
«Свабода»

Састарэлая апазыць

Сярэдні ўзрост кіраўніцтва ўсіх партый, акрамя партыі БНФ, перавышае 50 гадоў. Піша Дзяніс Мельянцоў.

Справа здачныя зъезды найбуйнейшых апазыцыйных партый ў Беларусі (АГП і БНФ) у гэтым і мінулым годзе, а яшчэ раней — падзеі 2006 г. і стварэнне «Руху «За Свабоду», зноў пастаўлі ў цэнтар увагі пытанье пра канфлікт пакаленняў унутры беларускай апазыцыі. Канфлікт гэты, на думку некаторых аналітыкаў, выйліце ў імкненні больш маладога пакалення ў складзе палітычных партый ўпльывацца на партыйныя рашэнні і прадстаўляць свае інтарэсы ў кіраўнічых органах партый, што натыкаецца на супраць-

стаянне старэшай, больш кансерватыўнай, генерацыі падліткай.

Для таго, каб даказаць існаванье канфлікту пакаленняў у беларускай апазыцыі, неабходна спачатку даведацца, што ёсьць выразны разрыў паміж пакаленнямі ў апазыцыі. У гэтых мэтах было праведзена невялікая дасьледаванне ўзроставага складу найбуйнейшых і ўпльывовых апазыцыйных партый — Беларускага Народнага Фронту, Аб'яднанай грамадзянскай партыі і Партыі камуністаў беларускай. Вось некаторыя вынікі гэтага дасьледавання.

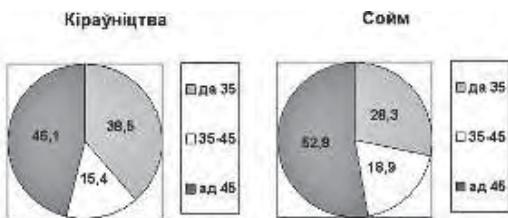
PHOTOWMEDIAPART

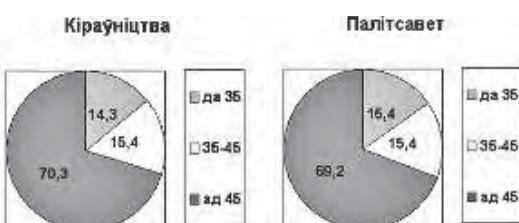
Таблица 1. Сярэдні ўзрост кіраўніцтва палітычных партый

	ПБНФ	АГП	ПКБ
Сярэдні ўзрост кіраўніцтва (старыни, намеснікі, кіраўнікі абласных структур)	40,7	50,3	56,8
Сярэдні ўзрост сяброў кіраўнічага органу (Сойм, Палітруда або ЦК)	44,7	50,4	54

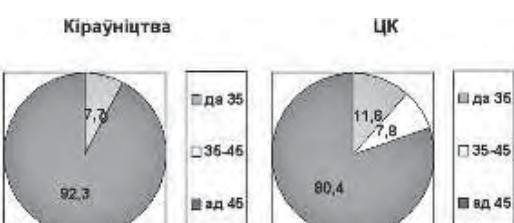
Дыяграма 1. Узроставыя групы ў партыі БНФ

Дыяграма 2. Узроставыя групы ў АГП

Дыяграма 3. Узроставыя групы ў ПКБ

Як паказваюць пададзенныя звесткі, сярэдні ўзрост партыйнай эліты дастаткова салідны, і ён павялічваецца пры пераходзе ад правага краю палітычнага спектру да левага (у гэтую схему добра ўпісваецца і партыя БСДП(Г), сярэдні ўзрост кіраўніцтва якой складае 53,3 гады). Апошняе можа сведчыць як пра непапулярнасць сярод моладзі левай ідэалёгі, і гэтак і пра большую ўнутрыпартыйную дэмакратычную працаўцэнтру ўпісваецца і пакаленняў пакаленіяў.

Ва ўсіх разгляданых партыях дастаткова нязначную праслойку складаюць сябры партый ў векам ад 35 да 45 год. Гэта можа быць сведчаньнем адсутнасці пераемнасці ў партыйнай традыцыі пра вымыванье вельмі важнай узроставай катэгорыі, якая складаецца з найбольш самастойных, прафесійных і мэтастэрнованых людзей, на піку сваіх творчых магчымасцяў. З тых або іншых прычынаў партыйная моладзь, праішоўшы «курс» сацыялізацыі ўнутры партыі і дасягнуўшы пэўных пасадаў, пакідае палітычную дзеяльнісць для таго, каб разліцаўшася ў іншых сферах жыцця. Такая сітуацыя назіраецца практична ва ўсіх апазыцыйных палітычных партыях Беларусі.

Такім чынам, можна канстатаваць наўнансць разрыву пакаленняў унутры беларускай апазыцыі. Асабліва гэты тэзіс справядлівы для Партыі камуністыі беларускай, дзе больш за 80% палітычнай эліты складаюць людзі, старэшыя за 45 год. Прывычны разрыв пакаленняў могуць быць самыя розныя: адсутнасць бачных перспэктыўў прыходу да ўлады ў краіне, немагчымасць рэалізація сябе ўнутры партыі (у тым ліку і праз канфлікт пакаленняў), змена жыцьцёвых прыярытэтав, боязь рэпресій, адсутнасць эфектыўнай моладзевай палітыкі на больш раннім этапе раззвіцця

партыі, што, у сваю чаргу, прывяло да звычайнага колкасці сяброў партыі сярэдняга века, і інш.

Разам з тым, разрыў пакаленняў не заўжды павінен прыводзіць да канфлікту пакаленняў. Хутчэй, да яго можа прывесці такім канфліктура ўнутры партыі, калі старэшай і мададзейшай пакаленіні маюць сувымерны колкасці склад і ўпльў унутры партыі і пры гэтым партыйна моладзь мае непрапарційнае прадстаўніцтва ў кіраўнічых органах палітычнай партыі. Канфлікт можа назірацца таксама пры наўнансці сур'ёзных супяречнасцяў у праграмах развіцця партыі, прадстаўленых рознымі пакаленнямі ўнутры партыі. У выпадку разгляданых партый мы такой канфлікту не назіраем.

Маладое пакаленне прадстаўленае ў кіраўнічых органах апазыцыйных партый больш-менш прарціўнай (што, аднак, не дае поўнага ўявлення пра ступень яго ўплыvu на прыняцце ключавых рашэнняў) — гэта предмет для больш широкага і дэталёвага дасьледавання. Не існуе кардынальнага разыходжання ў бачанні партыйнай стратэгіі і разыўцца краіны. Да таго ж, маладзейшае пакаленіе пакаленійнай эліты прайшло сацыялізацыю ўнутры ўласнасці партыі, што не дае падставаў чакаць ад яго кардынальнай ініцыятывы. Задача пакаленійнай эліты прайшло сацыялізацыю ўнутры ўласнасці партыі, што не дае падставаў чакаць ад яго кардынальнай ініцыятывы. Да таго ж, маладзейшае пакаленіе пакаленійнай эліты прайшло сацыялізацыю ўнутры ўласнасці партыі, што не дае падставаў чакаць ад яго кардынальнай ініцыятывы. Да таго ж, маладзейшае пакаленіе пакаленійнай эліты прайшло сацыялізацыю ўнутры ўласнасці партыі, што не дае падставаў чакаць ад яго кардынальнай ініцыятывы.

Такім чынам, вынікі дасьледавання дазваляюць зрабіць

вынікову пра наўнансць разрыву пакаленняў унутры беларускай сістэмнай апазыцыі, які на сёньняшні дзень, аднак, не прыводзіц да канфлікту пакаленняў.

Цягу многіх гадоў.

Сапраўдны ж канфлікт пакаленняў выявіўся падчас падзеі 18 красавіка 2006 г., і ў прыватнасці падчас «Плошчы», калі пад уплывам электаральнай мабілізацыі і жорсткіх дзеяньняў улады адносна мірных дэмманстрантаў началі ўтварацца групы супраціву, якія вельмі жорстка дыстанцыявалі сябе ад традыцыйнай партыйнай апазыцыі, якія, на іх думку, адказная за шматлікія прававыя і паразы і на здольнасць да сапраўднага супраціву. Прадстаўнікі гэтай новай хвалі супраціву акірат і ўяўлялі з сябе зусім новую генэрацию несystэмнай апазыцыі, якая не пагаджалася са стратэгіяй апазыцыйных партый, з прынцыпамі іх дзеяньяў, не быў носьбітам «партыйнай культуры» і мела адрозненіе бачання сітуацыі¹. Гэтае пакаленне ўяўляла відавочную пагрозу для традыцыйнай партыйнай апазыцыі, і таму гэтыя велізарныя патэнцыял моладзевага актыўніцтва наўнансці на быў нікім чынам выкарыстаны апазыцыйнымі партыямі і, пэўнай, сышоў на нішто. Але ў выпадку разыходжання іншай стратэгіі, згодна з якой арганізацыйная матрыца «старых» партый ўнаклалася б на хвалю несystэмнага і спантаннага моладзевага супраціву, дэмакратычныя сілы маглі б атрымаць нашмат больш магутныя і актыўныя рух, чым пазней утвораны «Рух «За Свабоду».

Такім чынам, вынікі дасьледавання дазваляюць зрабіць вынікову пра наўнансць разрыву пакаленняў унутры беларускай сістэмнай апазыцыі, які на сёньняшні дзень, аднак, не прыводзіц да канфлікту пакаленняў.

* Загаловак ад Рэдакцыі. Аўтарскі загаловак: «Зъмена пакаленняў у беларускай апазыцыі: чи ёсць канфлікт?»

¹ Больш падрабязна гл.: Мельянцоў, Дз. Спонтанныя групы ў паслявыборчы перыяд // Палітычная сфера. №7. С.32—41.

Апазыцьі трэба перагледзець мэты

Працяг са старонкі I.

Вера ѿ Яго Вялікасць Крызіс

У апошній онлайн-канцэрэнцы на радыё «Свабода» Мікола Статкевіч выказаў меркаванне большасць беларускіх апазыцыйных лідараў, заівіўшы, што змены ў сініманіі Беларусімагчымыя толькі ўышла палітычнага крызісу падчас прэзыдэнцкіх выбараў. «Рашучыя дзесянін паўтары тысячы дэмантрантаў у ўмовах, калі ўлада захоўвае субардынацыю, немагчымы», — сказаў Статкевіч. Але ёсьць адна нач у пінь гадоў, калі субардынацыя ўладаў, так бы мовіць, хістасця. Гэта нач палітычных пудаў. Гэта — нач прэзыдэнцкіх выбараў».

Усе апошнія тактычныя крокі апазыцыі адправілі гэтаму стратгічнаму прынцыпу. За час лукашэн-каўскага краівадыя значчыя фінансавыя, арганізацыйныя і інфармацыйныя рэсурсы былі кінутыя апазыцыйным галоўным чынам на тры палітычныя кампаніі — прэзыдэнцкія выбары 2001 і 2006 гадоў, а так-

Ці прайграе апазыцыя бітвы за моладзь?

абемежаванье на колысьль прэзыдэнцікіх тэрмінаў. Выбары ў нацыянальны сходу з 2000 да 2004 гадах разглядаліся апазицый як менш важныя, і ўжо зусім штото, відаць, не успамінае пра кампаніі па выборах у мясцовых саветы, якія Беларусь пе-ражывала ў 1999, 2003 і 2007 гадах.

Ня дзіўна, што ў ходзе выпэйгаваных кампаній па выбарах прэзыдэнта роля маладых актыўістаў апазыцыі абмяжоўвалася зборам подпісаў, распаўсюджваньнем агітат

Ян Максімюк

аналітык і эсэрист. Нарадзіўся на Беласточчыне, этнічны беларус. Жыве ў Празе.

Іван Шыла: «Ніхто з маіх настаўнікаў не прагаласаваў за выключэнье»

Выключаны з школы хлопець з Салігорску шукае працу і спадзянецца вучыцца ў ЭГУ без атэстату.

11 червня восем юнаків зладзілі акцыю салідарнасці з Іванам Шылем. Маладэны выйшлі да Міністэрства адукацыі з расыяйкай «Школа для ўсіх». Так яны прастаялі калія пятынацаці хвілін, а пасля перадалі ў ведомства звярот у падтрымку члопіца. Літаральна за паўгадзіны да акцыі Іван Шыль адказаў на пытанні «Нашай Нівы»

«Наша Ніва»: Іван, справа з твайм
адлічэннем атрымала нейкае

ста. Іх бользи хвалюе эканамічны спад, актуальныя сенсы для многіх грамадзтваў — як аўтарытарных, так і демакратычных. У любым выпадку, звесткі НІСЛД — гэта кепская наўніца для апазыцый з пункту гледжання праескіцьваў пашырэнныя ўспышыў сярод моладзі.

Патрэбна (як мінімум) новая мова

Чаму многія маладыя беларусы ўспрымаюць Лукашэнку як дабрадзея, а ня як тырана?

Перш за ёсё таму, што ён прапановуюча моладзі нешты важкае і камптонае для яе ў амбен на палітычны канфармізм. Галоўнымі «падарункамі» рэжыму для моладых людзей з'яўляюцца бясплатная адукацыя, свабода перамышлівых (у тым ліку матчынсыць замежных пасездак) і ўсё болып прывабныя інклюзіўныя працягі прафсаюзай кар'еры ў Беларусі, паколькі эканоміка павольна, але ніхойнік перажывае «утап-рэтарыяну» мадэрнізацыю.

Калі дзівца траціны беларусаў лічап'я наяўную палітычную сытуацыю бяспечнай і стабільнай, апазыцыі вартаг перагледзені свае палітычныя мэты — ў прынасіці сваю мову, — калі яна жадае захаванца як упльывовася палітычная група, не гаворачы ўжо пра здабыць ёй тых іншых рыбоўг у съесты і ўлады.

многих річаків у сумі сліз улада? Мін здаєцца, галоўней перадумовай такога перагляду павінна стаць признанніе з боку апазыцыі, што Лукашэнка, пры ўсей эксприметричнасці і дзікасці яго палітычных манер і мовы, матчыня, усё ж закладае свайго роду падмуряк, які пераўживе яго прападобнага. На сутынцы, гэтым падмуркам з'яўляюцца палітычныя і эканамічныя інстытуты незадалежнай дзяржавы. Прынамі, цяпер ужо нікога не трэба пераконваць, што сенясцянія Рэспубліка Беларусь як мінімум на горшую за юрачаршую БССР.

Калі такая перацэнка адбудзеца, апазыцыйным партыяй будзе прасцьёр звязкунца з думкай што барацьба за дзялчаніці мандаты ў мясцовых саветах або нацыянальным сходзе — які менш важная справа, чым уделы ў прэзыдэнційскай кампаніі. Беларуская апазыція можа паступоў пазбавіцца ад сваіх пацілічнай зневіранасці і паставіць сабе на службу таленты і энэргію ўсё больш прагматычных маладых пакаленій, якія хочуць лепшага жыцця для сябе і цягнуць на іх для сваіх дзяцей і ўнукоў у прымітывістичні

**ТБМ дзякуе і просьць
ахвяраваныяў
на ўтрыманье сядзібы**

Паважаныя сабры і прыхільнікі роднага слова! Таварыства беларускай мовы выказвае слова ўдзячнасці ўсім чытчам і журналістам «Нашай Ніве», якія аказаў нам матэрыяльную падтрымку ў цяжкую хвіліну. Дзякуючы ёй мы здолелі заплаціць за аренду сядзібы ТБМ у Менску (вул. Румянцева, 13) па новых драхнікім коштам у памеры 3 182 058 рублёў, а таксама 230 000 рублёў за аренду сядзібы гомельскай абласнай арганізацыі ТБМ.

Хочацца адзначыць шматлікіх ахвярадаўцаў і дабрдзеяў з Менску, Гродна, Полацку, Наваполацку, Магілёву, Гомелю, Маладечна, Жлобіну, Бара-

навіч, Мазыра, Шаркаўшчыны, Глыбоччыны, Горак і іншых гародоў і мястэчак Беларусі і замежжа.

Для тых чытчоў «Нашай Ніве», хто жадае далучыцца да нашых дабрдзеяў, паведамлем рахунак ТБМ: № 3015212330014 у Гародзенскім ААТ Белінвестбанку, код 764. Імёны асобаў, якія адразу ахвяруюць 5000 рублёў ці болей, будзуть друкавацца ў газэце «Наша слова».

Толькі разам мы пераможам!
3 паводле,
Старшыня ТБМ Алег Трусаў

Лізвін БРСМ

Днямі ў продажы з'явілася ма-
розіўка «БРСМ-Маладзёжная». Вытворчасць гэтага артыкулана ла-

сунку наладзіў Гарадзенскі малочны камбінат (гандлёвая марка «Малочны сувет»).

Нідаўна па горадзе пачаў ўздзіць аздоблены бэзэрцамаўскай сымболікай аўтобус. Гарадзенскі спажыўцы гадаюць, якім будзе наступны «камса-мольскі» крэатыв: піва ці дзіячка харчаваныне?

S13

Пра Навумава

Спадар Навумава — самы непапулярны кіраўнік МУС за ўесь час незалежнай Беларусі. Каб даведацца, што гэта за чалавек, проста прачытайте ягоныя камэнтары ў газэце «На страже», у якіх ён распавядае пра сябе.

Менавіта яго міліцыянты вінаўцаць у тым, што чалавек у форме замест выкананія сваіх непасрэдных абавязкаў выконвае ціпер многія незразумелыя функцыі.

Міліцыянты, у месе сваёй, — самая апазыцыйная настроена група людзей. Многія памылкова прырэноўваюць гобліні Паўлічэнкі і некаторыя спэциальныя зоры ў супрацоўніцтве МУС. А нехта ж ловіць злачынцаў... Міф аб вялізных заробках простага міліцыянта падтрымліваецца як самім разъясням, так і апазыцыяй. Між тым менскі сяржант міліцыі ПІС зарабляе 650—750 тыс., а съледчы — 900—1 050 000.

У падраздзяленнях МУС Менску ад аховы да ДАІ вялікі недахот лідзей, у некаторых падраздзяленнях

нестае цэлых ротаў. Таму ўжо замест супрацоўнікаў на ахову правапарадку нашых вуліц часам выводзяць зусім не падрыхтаваных салдаткі з Унутраных войску, якія выконваюць функцыю пудзіла і на магчым разбрэбца ў прастых пытаннях.

Усе мерампрыемствы, якія праводзяцца на Навумавым супрацоўнікамі, не дасягнулі выніку. Сюды ж можна аднесці гісторию з фікерамі, з якімі ўжо ўсе пачынае зачыцацца. І адакінцы, навошта гэтая фікеры трэба было набываць ад пэўнага вытворцы на гузавыя аўтамабілі?

Можна прывесці яшчэ шмат прыкладаў, але сэнс адзін — МУС ня мае папулярнага гаспадара.

Друг Колас

«Хадзілі і будзем хадзіці» (№21)

Дзякую Вам, жанчыны!
Іван

Дзякую, што Вы ёсьць!
Бацін

Асобы траўня (№21)

А дзе тэнар Юры Гарадзецкі, які перамог на найпрэстыжнейшым музычным конкурсе ў Бэлізі? Чаму няма Сашы і Сіро-жы ў сэлі і нашай самай галоўнай асобы?

Rada

Прапаную «асабоў траўня» прызначыць нобутбук, які амэрыканцы адбілі ў ляxах Эквадору.
Кнект

Гэта на Рыё-д-Жанэйра (№20)

Цікава, што ў дзяржавы, ад астатаў краінаў, дзе чым вышэй у горы ці пагоркі жывеш, тым гэта больш прэстыжна і доз-

рага, у Бразыліі ўсе наадварот. Самыя горкія фавэлы разьмешчаныя вышока над горадам, адкуль адкрываецца выдатны від.

BK

Пра Маллай юнітру, малы ёсьць — прынамсі ў Рый. А вось каб пабачыць калібры або Паўднёвіні Крык — трэба некуды выяжджаць.

Ancaot

Яраслава Мудрага прызналі наўянікамі Украінцам (№19)

Украіна шукае сваю гісторыю. Яна ім жыццёвую неабходна, як і ўсім. Гісторыя — імунітэт нацыі супраць вынішчэння. На гісторыю нашага народу як бы не існуе інакш, як толькі аскобала гісторыя Расеі, самага зашмальцаванага асабіліка, шэрага з занядбанага да такай ступені, што гэта дзе «некаторым» падставы бачыць ягоную адрознасць ад прадстаўнікоў асноўнага «кавалка праснака», і нават лічыць яго самастойнай адзінкай сусветнай гісторыі. Украіна на

хоча сабе такога лёсу.

Саянай

Яраслав ніколи не забіваў. На замову Яраслава варагі заблі Барыса. Галаву адрезалі і паднеслі Яраславу. А беднага і юнага Глеба заблі пагане — ў Мурамскі зямлі.

Яраслав не вінаўца Святаполка. Гэта зрабілі праваслаўныя манахі (до Святаполк быў жанаты з дачкою польскага князя Бяліслава Харобрага, а тая прывезла сабою біскупам, які хрысьціц туроўцаў у лацінскім абрэзе). Адны з гэтых манахаў быў знаміты Нестар, які звышчылі папірэднія летапісы і напісаў Апостолаў мінүльных гадоў. Вось так і прыпішла да беднаства Святаполка мінушка Акянны.

Яраслав быў слабак. Ягоны тата забіў Рагвалода, а Яраслав, нават перамогіў Рагвалодавага ўнuka. Брачыслава, адбіў яму Віцебск і Ўсьвіты. Абы жыць з Брачыславам у міре.

Анатоль Сідарэвіч

Беларусь перад Флемінгамі прысталі ва ўсім краісе (№21)

Што тут гаварыць: Севера-Западная Карэя. Вэлдам

Івана Шылу выкінулі са школы (№21)

Са словаў самага Івана, дырэкторка была супраць таго, каб пакінуць івана ў школе і дыць яму атэстат, які вырашылі ўсе астаннія настайнікі. І сышла толькі таму, што не хадзела несць адказнасць за рашэнне падагічнага калектыву перад уладай. І сышла яна яшчэ 27 сакавіка, спачатку на кварабе, а потым проста не вірнулася на працу. І, як паведамляюць са школы, больш нікога на звольні!

Настайнікі на самай спрэче малайцы!

Nira

Беларус заправіў машыну мабільнікамі (№20)

Ня так даўно злавілі жыхара Маларыты таксама з мабільні-

камі, канфіскавалі на суму больш чым \$70 000.

Ochra

Гавары са мной па-коринску (№21)

Восі так жывеш і на ведаеш, як живе брацкі коринскі народ...). Вось бы ўсе корыцы вывучылі беларускую мову, а мы іх мову ў адказ. Ездзілі ў госьці адзін да аднаго, вечарыны ладзілі б. А таго гэтую ангельскую згадзіла вучыць...

Bouka-gistorik

Каб звіць ваш імпэт, паглядзіце ў сеціве сёе — то на келькіх мовах. Ангельская вымаленне заставіць у парынаўчыні з ірландскімі ці валійскімі — дыяцічнай забава, якую не кажу пра граматику з усімі належнымі клясычнымі індазураўпейскімі новым склонамі і чаргаваннямі гукаў. Коринская мова мусіць быць блізкай да валійскай. Валійцы, ты, для каго ўзльская роднай і паўднёвай, нават ладзіць спарубіць па вымалену, прынамі талонімаў.

Aleks

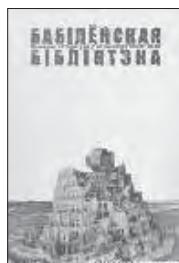
«НН» з радасцю друкуе ў газэце і на сایце www.nn.by чытація лісту водгукі і меркаванні. З прычыны вялікага аб'ёму пошты мы на можам пацвярджаць атрыманье Вашых лістоў, на можам і вяртаць неапублікаваны матэрыялы. Рэдакцыя пакідае за сабой права

рэдагаваць допысы.

Лісты мусіць быць падпісаны, з пазнакай адрасу. Вы можаце дасыць іх поштай, электроннай поштай ці факсам.

Наш адрас: а/с 537,
220050 Менск.
e-mail: nn@nn.by.
Факс: (017) 284-73-29

Зъбяры «Кнігарню «Наша Ніва»

Бабілёнская бібліятэка:
Замежная літаратура ў перакладах «Нашай Ніве».

Алесь Кудрыцкі. Суд на Каляды. Зборнік публіцыстыкі.

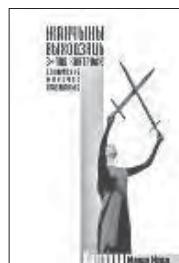
Наталка Бабіна. Крыўі не павідна быць відана

Наталка Бабіна. Рыбін горад. Раман

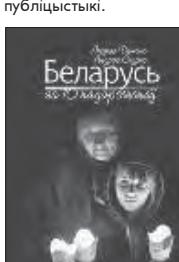
Паветраны шар:
беларускі мужчынскае алавяданне

Жанчыны выходзяць з-пад кантролю: Беларуское жаночнае алавяданне

Пётра Краўчанка.
Беларусь на ростанях:
Нататкі дыпламата і палітыка

Андрэй Дынько, Андрэй Скурко. Беларусь за 10 падарожжа.

Павал Севярынец.
Лісты з лесу.

Мілана Падарожнай кнішка
з Горадзе Сонца

Валерцій Тягас.
На высіпе ўспаміна.

Сямян Печанко.
У беларускім войску:
Падарунак прызыўніку.

Шукайце ў кнігарнях і ў незалежных распаўсюдніках

Уладзімір Гарэцкі

Сяргей Парсюковіч: «А нас не зламаць»

Ліст палітвязнам.

27 траўня атрымаў № 19 «Нашай Ніве» ад 22.05.2008. Атрымліваў яе і раней, калі яшчэ быў у Менску ў СІЗА-1. Агромністы вам дзякую за дапамагу і падтрым-

ку, якую вы аказваеце мне і майсім'.

Бо ж у тым ліку і дзякуючи вашай газэце мы адчуваєм такую ўвагу і клопат нашых землякоў.

А тут за кратамі, дзе інфармациі можна атрымліць толькі слухаючы радыё і з лістоту, атры-

майне «НН» мае значэнне, якое цягка перааніміць. Гэта як глыбокі паветра для нырца.

Хацелася б падзякаўць усім, хто даслаў віншаванні і пажаданні на дзень народзінай, але я ня маю такоймагчымасці чыслы тэхнічна — яхоты панеры і капэртаў. А яшчэ хачу перадаць свою ўдзячнасць тым людзям, якія праводзяць акцыі ў падтрымку палітычнаволеных, дапамагаюць нам маральна і нават матэрыйльна, не забываючы пра нашых блізкіх. Дзякуючы гэтаму Людзям прыхадзіць упэўненасць у том, што зрабіў справу, патрэбную ўсіму Народу, і расце пераканаўшы, што сяяць, які спрабаваў несці, ня будзе кінуты ў бруд і растрантаны, а яго падхопіць іншыя, якія ўсталі замест мене, расце ўпэўненасць у хуткай перамозе. А іншай і більш ні можа — Святло і Прайда зайдэ ў віныку перамагаюць, і хлускую. І для гэтай Перамогі, вядома ж трэба добра падпрацаўваць і вытрымка пэўнай выправданнасці. Ніхто й на думай, што шлях да лепшага жыцця ў нашай роднай Беларусі будзе лёгкі і ўспансі кветкамі.

Да таго, што трапіў сюды, за краты, у найкай ступені стаўліся як да належнага. Гэта значыць, што юлды «годна» ацінілі маю дзейнасць. І тыя беззаконніе і бязлаждзідзе, якія ім давілося выкарыстаць, каб мене сюды засадзіць, яшчэ больш павялічылі ўпэўненасць гэтую ацэнку. Гэта значыць,

Да таго, што трапіў сюды, за краты, у найкай ступені стаўліся як да належнага. Гэта значыць, што юлды «годна» ацінілі маю дзейнасць. І тыя беззаконніе і бязлаждзідзе, якія ім давілося выкарыстаць, каб мене сюды засадзіць, яшчэ больш павялічылі ўпэўненасць гэтую ацэнку. Гэта значыць,

Да таго, што трапіў сюды, за краты, у найкай ступені стаўліся як да належнага. Гэта значыць, што юлды «годна» ацінілі маю дзейнасць. І тыя беззаконніе і бязлаждзідзе, якія ім давілося выкарыстаць, каб мене сюды засадзіць, яшчэ больш павялічылі ўпэўненасць гэтую ацэнку. Гэта значыць,

«НН»: Як ацініваеш пазыцыю настаўнікаў?

ШІ: Есьць розныя. Адны застаўліся сапраўднымі людзьмі да аплюсніць, іншыя — прости аплюснуліся закладнікамі таго, што становішча. Калі чалавеку даводзіцца выбіраць між поўнай лядоўнай і

што дыктатура панічна бацца такіх людзей, якія могуць адстойваць інтарэсы простага чалавека. Улады адчуваюць, што чым дзялі, тым больш народу ідзе за намі, улады адчуваюць сваю слабасць і непазыбжны канец. Ціжкасці, якія адчуваюць тут, за кратамі, пастаянныя спробы прынізіць чалавечую годнасць твару альбо людзей, якія знаходзяцца побач, праблемы з поштой і г.д., яны ж толькі загартоўваюць волю, робяць характар цвярдзішым, а мэты больш жаданымі. Гэта дадае і здаровай злосці. Злосці не да людзей па той бок камэр, а да смысль, якія іх узгадавала. А іх нават шкада, так, мяркуючы па іх паводзінах, яны самі разумеюць сваю непаўнавартасць.

Гледзячы на нашу моладзь, найлепшыя людзей нашай Беларусі, гледзячы на тое, што яны родзіць да звыяржэння дыктатуры, я разумею, што ў нашай Радзімы ёсць будучыня, і гэта буду-

чыня съветная, і яна за намі. А нас ужо не зламаць! Можна, вядома ж, зыншчыць канкрэтнага чалавека, але на ягонае месца ўстануць дзясяткі, сотні, тысячы.

Поспехаў.
З пашанай,
Сяргей Парсюковіч

P.S. Прабачце за ізўны сумбур у лісце. Міне, калі перавілі ў мэдчастку турмы, шэйкай, я так разумею, усім зразумелай мэтай пасадзілі ў камэр, дзе ў людзей паставілі альбо ставіць дыльтыз «невменем». Яны цяпер разліна «актыўізваліся», і мне цяжка засядзіцца. Але нават тут, у гэтай «спэцкамэр», людзі мэне разумеюць, падтрымліваюць і паважаюць. Вельмі шкада гэтых людзей... Ім месца на тут.

Ад Рэдакцыі: Гэты ліст Сяргея Парсюковіча быў атрыманы 6 чэрвеня. Але напісаны ён быў відавочна яшчэ да этапу ў Шкловскую каленію.

НАПІШЫЦЕ ПАЛІТВЯЗЬНЯМ

Парсюковіч Сяргей Ягоравіч

213004, Магілёўская вобл., горад Шклов, ВК-17.

Кім Андрэй Іванавіч

213000 Магілёўская вобл., горад Бабруйск, вул. Сікорскага, 1, ВК-2, атрад 11.

Казулін Аляксандар Уладзіслававіч

211300 Віцебская вобласць, Віцебскі раён, пас. Віцьба, ВК-3, атрад 1

мной, то ён, натуральна, абрэз першае, бо трэба карміць дзяцей.

Тым больш у сувязі з реформай адукцыі скарачаюць школы іншых пэрсанал. На пэднарадзе прысутнічалі чыноўнікі з гарызантакаму, і галасавалі пры іх. Хаця з тых настаўнікаў, што выкладалі ў мене асабісту, ніхто не прагаласаваў за выключчынне! Я ім дзякую. Яны як праства галасавалі супраць, але і патрабавалі, каб на пэднарадзе запрасілі мене асабісту, пытліліся, што даў загад.

«НН»: Адчуваеш салідарнасць?

ШІ: Есьць розныя. Адны застаўліся сапраўднымі людзьмі да аплюсніць, іншыя — прости аплюснуліся закладнікамі таго, што становішча. Калі чалавеку даводзіцца выбіраць між поўнай лядоўнай і

«НН»: На выпускны хадоў?

ШІ: Так, быў. Хана башкы, скажам, не пайшлі. Аднакляснікам урчалі атэстаты, граматы. Думаю, міне адзначаць хада як добрага футбаліста, але і тут не. Так ні разу і не згадалі падчас афіцыйнай часткі. Ужо пасля аднакляснікі ў мікрофон стаў выказваць міне слова падтрымкі і падзякі.

«НН»: Ішто цяпер? Што з універсітэтам?

ШІ: Я збыраюся і зъбіраюся паступаць на завочнае ў ЭГУ на факультэт палітологіі. Спадзяюся, што ніяк не адаб'еща. А ў вольны час пайду на прану — наймаўся класыці ў горадзе пілітку. Дык не ўзялі. Буду пушаць. Хутчы за ўсё, застануся пакуль у Салігорску.

Гутарыў Зыміцер Панкавец

ХРОНІКА АПАЗЫЦЫІ

2 чэрвень

Менск

Суд Цэнтральнага раёну Менску адмовіўся разглядаць пазоў лідара АБ «аднанікі грамадзянскай партыі «Анатолія Лібядзкага» на сконт забарону яму на выезд за мяжу. У судзе яму парапілі накіраваць свой пазоў у МУС. Нагадаем, А.Лібядзкі адмовіўся ўыведзіць за мяжу Беларусь на падставе крыміналнай справы, расплатчыць з іншай праграме «Гентрактуртыры» ў 2004 г. Тады, пасля яго інтарэса праграме «Плюстра» (тэлеканал «Россія») і публікацыі ў газэце «Народная воля», палітика авінавацілі паводле ч. 1 арт. 367 КК («Паклён на презыдэнтата»).

Полацак

Активісты незарэгістраванага «Маладога фронту» ўзыялі сцяг Эўрапейску на фрэшчыстасці з нагоры адкрыцця ў Полацку памятнага знаку «Геаграфічны цэнтар Эўропы». Міліцыяны затрымалі моладзёжавага актывіста **Мікалая Дзэмідзенку** і сканфіскаўшы сцяг. Пратаколу не складалі.

Віцебск

Маладафронтцамі **Кацярыне Салатуёўай** і **Алесю Круткіну** не даведзена аплічаваць штрафы паміран 30 базовых величын, якімі іх пакаралі 20 траўня за Ушахах (Віцебская вобласць) за распаўсюд друкаванай паддрукункі без выхадных дадзеных. Рашэнніе суддзіў скасавалі, бо адміністрацыйныя пратаколы на

актывісту складалі не міліцыянты, а кіраўніца ідэалагічнага аддзела райвыканкаму **Вольга Кірчечская**.

Горадня

Кіраўнік Гарадзенскай абласнай арганізацыі БСДГ (на чале з С.Шушкевічам) **Віктар Сазонав** атрымаў ліст з місцавага ўпраўлення юстыцыі. Партыйны суполцы адмовіліся ў рэгістрацыі (у шосты раз). Гэтым разам упраўленне юстыцыі прызнала нелегітімнымі установы ў складзе суполкі.

3 чэрвень

Журналіст БТ прынясе прабачэнні

Журналіст першага каналу тэлебачання **Юры Прапоў** пакаў тэлефонным размове з адзvакаткай **Верай Страмкоўскай** патрасіў ў яе прафесійную публікацію недакладных звестак. Гэта адбылося пасля яго інтарэса публікація пададзеных на журналіста скары ў пракуратуру ці заяву ў суд, калі той не аберніўся, што адзvаката нібета атрымлівала грант у пасольстве ЗША. Ю.Прапоў, паводле словаў адзvакаткі, падбяці аберніўць звесткі ў тэлеэфры.

4 чэрвень

Менск

На 10 сутак паводле арт. 23.34 КаП («Уздел у несанкцыянаваным мерапрыемстві») былі арыштаваны грамадзкі актывіст **Вячаслав Січук**. Прысуд вынес суддзіў суду Менскага раёну **Вячаслав Тулеіка**.

Нагадаем, В.Січукі затрымалі днём раней ва ўроцішы Курапаты, дзе адзначаліся 20-я гадавіна з дня адкрыцця прайфілу пра масавыя расстрэлы пад Менскам.

Кобрын

Кіраўнік кобрынскай суполкі партыі БНФ **Аляксандар Галашка** пакірэзділі пра звальненне з працы. Сам А.Мех звязаўся з гэтым на месцы пасля пісцінцы руку. Тэлефонуюць, пішуць лісты, на Тэлефонките.ru расыпісалі мне ўсю сцяну словамі салідарнасці. Гэта прыемна.

5 чэрвень

Горадня

Суд Ленінскага раёну Горадня аштрафаваў кіраўніка абласнай арганізацыі АБ «аднанікі грамадзянскай партыі» і Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады **Юр'я Істоміна** і **Віктара Сазонава** за актыўны ўдзел у масавым несанкцыянаваным мерапрыемстві (кансірт польскага гурту Lombard, які адбыўся ў Горадні 2 траўня). Паводле раешнін суддзіў **Наталіі Козел** і Ю.Істомін павінен заплаціць 50 б.в. (1 750 000 руб.), В.Сазонав — 30 б.в. (1 050 000 руб.).

Пухавічы

Суд Пухавіцкага раёну разглядаў справы настаўніц з пасёлку Дружны **Насты Папаловіч** і **Тацяны Дыловай**. Настаўніцы ўдзельнічалі ў мітынгу жыхароў пасёлку, якія пратэставалі супраць будаўніцтва ў гэтым місцавасці заводу адхаміката расейскай кампаніі «Аўгуст-Бел». На пачатку судовага паседжання Н.Папалова заяўліла аб невінівасці і запатрабавала, каб у судзе не згадаць яе абарану адвакак. Хадайніцтва задавалі пісцінцы. Суд надей перанеслы на 11 чэрвень. Т.Дылову аштрафавалі на 10 б.в. (350 тыс. руб.)

Менск

А паводле на восьмую раніцы ў Менску над mostам праўляўся Сысліч. Недалёка ад плошчы Перамогі нядоўгім вывесілі шасць бел-чырвона-белых сцягіў. На наступны дзень да аднаго з аўтобусаў маршруту № 100 быў прычаплены бел-чырвона-белы сцяг з надпісам «Горад наш». Аўтобус праехаў да сцягам ад прыбыльніку «Акадэмія наукаў» да плошчы Незалежнасці.

9 чэрвень

Горадня

Кіраўнік непрэзбанага беларускім уладамі «Саюзу паліяўз» на Беларусі **Анжаліка Борыс** атрымала 1 400 000 руб. штрафу за арганізацыю несанкцыянаванага мерапрыемства. Гэтым спрацоўнікамі гарадзенскай міліцыі паліціўці кансірт польскага гурту Lombard 2 траўня.

СП

Лёгкая перанасычанасць футболам

Чэмпіянаты Эўропы і сівету па футболе ўжо перасталі ўспрымацца на нашай частцы кантынэнту падзеямі дойчаканымі і незвычайнімі, як тое было хажа б дванаццаць гадоў назад. Тады топавыя спаборніцтвы былі адзінай магчымасцю падэзіўца на гульню бразильцаў, італьянцаў, немцаў і іншых чарапікоў мяча. Каму ж не хадзелася зазірунчы, хай і на імгненіне, за франку савецкага перыяду, з яго «Пахтакорам», «Памірамі» і матчамі на дамоўленасць, пра якія ведалі ўсе, але ўсе маўчалі. Таму спаборніцтваў за першынство так чакалі.

Сенінка ж нават у самага звычайнага заўзятара з глухой беларускай вёскі ёсьць магчымасць глядзець матчы Лігі чэмпіёнаў і Кубку УЭФА, а таксама ангельскую прэм'ер-лігу — наймачнейшую ў сівеце. Яшчэ да начаптак гульня любі школікі, што цкавіцца па футболам, можа раскладаць па паліцах прыкладную схему на матч зборнай Францыі і Галяндіі.

Вось і выходзіць лёгкая перанасычанасць па футболам. Нават байсісь, што на Чэмпіянат Эўропы эмоціяў можа не хапіць.

У Аўстрый і Швайцары зноў ніяма беларусаў — нас там не было ніколі, таму і ніяма ізўнага раскаравання. Хутчэй, выхад на першынство ўспрымаўся як падзея абсалютна занавас.

Зрэшты, Бэрнду Штантэ хочацца верыць. Ён пакідае надзею, што і наша каманда не калі будзе ў кампаніі наймачнейшых у Эўропе. Травенскі спарынг з немцамі толькі ўзмініць такое ўражанне.

Ніяма на чэмпіянате і пачыналнікаў футболу — ангельцаў. Іны ў звышдраматичных спарынгах сустроўцы саступілі харватам, дзял якіх тая гульня ўжо нічога на значыла. Харваты ж ўвасобілі ў жыцьці стары ангельскі прынцып «гульня да апошніх хвілін». А яшчэ кажуць, што славяне ні ўмекоў на футбольным полі біцца да апошніяго.

Апроч нетраплянін ангельцаў на чэмпіянат, іншых сенсацый не было. Фаварытамі звыкла лічыцца німецкая «бундэсцым», італьянская «スクадра д'зура», французскі легіён, а таксама лягчычныя галяндцы. Зрэшты, ніхто не застрахаваны ад сенсацыі, кшталту такой,

якую чатыры гады таму паднеслі грэкі. Эліны не былі мацнейшымі зі сваіх супернікаў па імёнах, гэхніцы, моцы атакі. Проста іныя канкранты ў той момант быўлі наймачнейшымі каманднымі духам і атрымалі заслужаную перамогу. Чым мы прыклад для беларусаў?

Сярод фіналістаў Эўра-2008 насы суцедзі рассейцы і палакі. Але іх нікі не аднісены да фаварытага. Хаця рассейцы і храбраці, асабліва пасля перамогі хакейнай зборнай на Чэмпіянате сівету і Дзімы Білана на Эўрабачананні. Нікейшая ўсегаульная патрыятычнасць эўфарыя захадзіла ўсходнюю суседку. Ніядучы Гусу Хілзінку будзе каштаваць драгата.

Вынікі апытаўніцтва на сایце газеты «Прес-сбоды» паказваюць, што большасць нашых суйчыннікаў збіраеца перажываць за немеццяў. Таксама цкавая акаличнасць.

Варты нагадаць, што наступіны Чэмпіянат Эўропы пры трэх гады прыдзе літаральна ў нас пад бокам — у Польшчу і Украіне. Тады ўжо і беларускія заўзятары адчуваюць сябе паўнавартымі ўдзельнікамі гэтага сівета. Калі, канечні, Украіна не пасыпее да таго

часу ўвесці візвавы рэжым. Пакуль жа большасць аматараў застаецца толькі ўзірацца ў тэлевізары і глядзець футбол зь нягледзімі камэнтарамі дамарослых майстрові слова. Як у такіх момантах пачынаеца цыніць Уладзімер Навіцкага!

Цяжка сказаць, што першынство адкрые нам новых футбольных куміраў. Хаця б так, як было чатыры гады назад у Партугаліі з Эўгена Руна. Занадта добра мы ўжо ведаєм усіх зялёных гульпю і іхнія магчымасці. Хаця ўжо гэта ведзе, заўсёды хочацца верыць на каскі з пудоўнымі ператварэннямі.

Наўрад ці хтось быдзе спрачацца, што пяршынствы кантынэнту заўсёды больш цкавыя за сусьветныя. Тут ніяма выпадковых каманд, кшталту Трынітаду і Саудаўскай Арабіі. А нешматлікія гульня і пластиначнасць календару дазволілі спадзявацца, што гэта лёгкая перанасычанасць будзе пераадolenеная. Но нас чакае прыблізна тыдні сіпраўды вартага відовішча. А лета ж рыхтуе нам яшчэ адзін падарунак у выглядзе Алімпіяды!

Зыміцер Панкавец

Польскія магільшчыкі польскай зборнай

Нечаканыя ўлюбенцы беларусаў — немцы — на старcie Чэмпіянату Эўропы перамаглі сваіх географічных суседзяў палякаў — 2:0. У каманды Яхіма Лева адчуваюцца мосціны запаса трываласці. Здавалася б, было жаданыне, забіць блей, але хапіла ўсюго двух голоў.

Сама цкавасць, што магільшчыкамі польскай зборнай сталі этнічныя палякі — Міраслаў Клозэ і Лукаш Падольскі. Першы атадаў дзьві галіў галіў. Такія востравадкосі ўсё.

Міраслаў Клозэ нарадзіўся ў невялікім Аполі ў сям'і футбаліста і гандбаліста. Каля Міраслаў быў 14 гадоў, сям'я пераехала ў Німеччыну. Пры канцы 1990-х пачаўся ўжо блізкай кар'еры нападника. Асабліва раскрыўся футбаліст у складзе «Кайзэрслаутэрн», а пасля «Вэрдера».

Менавіта тады перед Клозэ паўстала цікія пытанні, якую нацыянальную каманду абіраць — Польшчу ці Німеччыну. Выбар спыніўся на апошнім. Ужо тады на адрас футбаліста паляка ці пішт авінавачаныя. Некта сцьвярдждаў,

што Клозэ ні мае ніякай німецкай крэвы, а сапраўднае яго прозвішча Клос, якое было падробленас, каб без перашкод атрымаць прытулак у Німеччыне.

У 2006 годзе форвард стаў найлепшым бамбардзірам Чэмпіянату сівета, дзе ў сямі сустэрнах забіў пяць голоў. А зборнай дзякуючы ягоным намаганням ўзялі бронзовы медаль.

Міраслаў Клозэ николі не адмайляўся сваіх польскіх караніў. Ён часта наўедвае на радзіме шматлікіх святоў. Кажа, што размаўляе зім па польску. Зрэшты, перад стартавым для сябе матчам Эўра-2008 Клозэ сівіяў толькі адзін гімн, бо банаўна на ведзе польскага.

Сім'я Лукаша Падольскага (**на фота**) у сваю часу пакінула родныя Глівицы, калі будучаму форварду німецкай зборнай было толькі два гады.

Найлепшыя футбольныя сезоны Падольскі правеў у запаштатнім «Кельне». У той час польскі газэтыкі актыўна агітавалі галубага трэнеру зборнай Паўла Янаса звярнуць ўвагу на таленавітага юнака. Аднак Янас толькі адмахваўся ад такіх да-

радцаў. Запрапаныне ад немцаў не прымусіла сябе дубяць чакаць.

Характэрна, што Прынц Польдзі, як называюць нападніка журнасты, апошнія два гады зусім не праўляе сябе ў «Баварыі», зблысцага падпручычы лаву запасных. Затое ў зборнай ён раскрываецца напоўніцu. Многія гадалі, каму ж аддасць перавагу Лей, фармуочы асноўны склад. Гомесу, Кураны, Падольскому, Нойвулу? Як вісьветлілася, трээр пасцяўі на польскі дут, і не пралічыўся.

Цікава, што пасля забытых гадоў Падольскі не праўляў асаблівай радасці і трымфавання. Такім чынам ён дрманістраўваў сваю лялільнасць да Радзімі. А пасля гульня яго цепла віталі ў польскім фанаскім сектары.

Увогуле, Лукаш николі не стравчай сваі нацыянальныя дрэнічнасці. У ягонай сім'і размаўляюць толькі па польску. Ды ў адрозненінне ад Клоз Прынц Польдзі ведае польскі гімн. «Польша» — частка майго сціру», — признаўся пасля тульні футбліст.

Два найлепшыя форварды сенінкіягі німецкага футболу нарадзіліся ў гарадах, якія разьмітаюцца між сабой на адлегласці 80 кіламетраў. Яны малі праслаўіць польскі футбол, але лес склаўся інакі. На Эўра-2008 амаль кожная каманда мае ў сваім складзе дзяўчын мігранты. Та-кай яна, сенінкіягі Эўропы.

ЗП

Для іх Чэмпіянат ужо скончыўся

Уесь сівёт абляпелі здымкі

форварда зборнай Швайцарыі Аляксандра Фрайа, які са слязьмі на вачах сыходзіў з поля ў матчы адкрыцця Эўра. Досьці бяскрывднае сутыкненне з абаронцамі чхам Грыгерам пры канцы першага тайму абраўшася наслікамі, надрывамі унутраных звязак калена. І — да пабачнін, Эўра!

«Хоць я ўжо мужык, мушу прызнацца, што за апошнім дзею сутак праліў ніяма сълез. Мас мары разбурыліся, але ніяк ні мары каманды. Апошні дзень ночі амаль на спаў. У жыцьці здараюцца падзеі, якія трэба выправіць, ляжаць на зямлі ці зноў падняцца на ногі. Пераможцы вяртаюцца, і ў будучыні я дакажу сабе, што магу ўвайсці ў іхны лік», — сказаў

журналістам Фрай.

Магчымы, менавіта недахон Фрай і не дазволіў швайцарцам забіць мяч у браму Пэтэра Чха.

Зрэшты, Фрай змог згуляць цэлую тайм Эўра, іншым пашанцавала націм меней. На прыклад, найлепшым футbalісту сівета 2006 году Фаб'е Канавара. Ужо на першай троіроўцы італьянцаў у Аўстріі адбыўся фатальны эпізод для абаронцы. Пасля сутыкні з К'еліні Канавару зваліўся з ног, а з стадіёну яго забраўлілі «хуткая дапамога».

За матчам італьянцаў з галіндамі Канавара назіраў з загледзінай нагой. Перад гэтым «скуадра д'зура» згубіла яшчэ двух гульцоў абаронцы — Аляксандра Нэсту і Масіма Оду. З такога пункту гле-джанінья 0:3 ад галіндамаў не

выглядаюць так ужо нечаканына.

Перад самымі стартамі першынства траўму калена атрымаў таксама Павал Петрабіяк — адзін з найболыш прэзпектуры фурвардаў зборнай Расеі. Паўла нібыта пераслыпілі злы кон. Спачатку ён змог згуляць у троіномальным для «Эніта» фінале Кубку УЭФА, а ціпер пранпускае Эўра.

Ня будзе Швайцары і Аўстріі ўпершыні даследзіць кантынэнтальныя поставіціў: німецкага брамніка Кана, партугальскага пэлэм'яйкера Фігу, гішпанскага бамбардзіра Рауля, непаўторнага Зыдана. Век ужо на той, Чэмпіёны сыходзіць, а на іхны месцы прыходзяць новыя.

Падрыхтаваў
ЗП

спрадвеку там жылі. Гэты кавалак змілі на 54 тысячи гектараў быў забраны ў індзейцаў у 1942 г. Улады дали 800 сіў даў тыхдні на выезд, а пасля ператварылі мяццовасць у артылерыйскі палігон. Па вайне замія трапіла ў склад нацыянальнага парку, хоць фармальная заставалася ва ўласнасці племя. Індзейцы шукалі прафы на судах, у 2000 г. самыя радыкальныя з іх нават перасяліліся на адно з плято Бедзэнду. Але «канструктывны дыялёт» пачаўся толькі ў 2006 г., калі дырэктарам парку стаў індзец-дакота. Ён дабіўся для агала вяртання замія ў МУС ЗША.

Бога прызначылі старшынём каледжу

Старшынём новага Каледжу тэкнолёгі і мэнеджменту на поўначы Індіі прызначылі індускага бога Ханумана. На афіцыйных мерапрыемствах крэсла, прызначанае для яго, застаецца пустым.

Індусы вераю, што Хануман вельмі дужы і съмелы. Ён умее перастаць горы і скакаць праз ажаны. Паводле легенды, некалі ён на чале арміі малаў перамог дманія Равану. З такім старшынём поспех гарантаваны, лічыць каледжу.

Самы працаўты мільярдэр

Паводле рэйтынгу часопісу Forbes такім прызнаны Генэральны дырэктар кампаніі Microsoft Стў Балмэр. Ён узначальвае карпарацыю, у якой працуе 80 тыс. чалавек, а прыбылак перавышае 51 млрд даляраў. Яго ўласнае багацце ацэнваецца ў 15 млрд даляраў.

Апошнія гады Балмэр змагаеца на рынку інтэрнэт-рэкламы з кампаній-канкурэнтам Google і працоўвае новую апрацоўку систэму Microsoft Windows Vista. Але папулярнасць ён набыў як дзяячу ў працоўным подзявігам. Яго пазнаюць па манеры выступаць, праз якую ён атрымлівае мянушку «хлопчык-малла». Гэта, бадай, адзіны мільярдэр, які можа скучыць па сцэне, гучна кричучы і прыгандоўваючы, чытая імправізаваныя рэкламныя рэчытатывы. Усяго ў рэйтынгу Forbes разглядаліся 1125 багацце з усяго свету.

СМ: паводле naivinu.by, «Польскае радыё для замежжа», «Звязда», Westki.info, «Рэспубліка»

Ірына Дарафеева праславіла расейскую песню ў Польшчы

На міжнародным конкурсі расейской песні ў Зялёной Гуры праславіліся съевакі зь Беларусі. Ірына Дарафеева заваявала Гран-пры ў конкурсе «Гіт фестывалю». Другое месца ўзяў гомельскі съевак Сяргей Якуш, трэцie — расейская вакалістка Вронка.

Фестываль ў Зялёной Гуры нагадвае былы Фестываль савецкай песні, аднак арганізаторы назначаюць, што гэтае мерапрыемства ўжо не мае палітычнага контэксту.

Загадкае самагубства салдата

У адной з частак, размешчаных на тэрыторыі Менскага раёну, дніям загінуў салдат тэрміновай службы. Ён выкінуўся з вакна чацвертага паверху. Па факце гібелі вайскоўца ўзбуджаная крыміналная справа. Што ці хто падстурхнуў хлопца да самагубства, пакуль невядома.

Маці Божая Жыровіцкая на верталёце

Амаль паўмесяца на дзяржаўнай міжы Беларусі праходзіў хросны ход са святыній — жыровіцкім чудадзеінным абразам Маці Божай. Святой вадой быў асьвечаны ўсе пагранічныя і камэндатуры, пагранічныя пасты Віцебшчыны. Заключным пунктам

маршруту сталі Паставы, куды абрэз даставіў верталёт. Проста на аэрадроме адбываўся малебен.

Халіва скончылася, не пачаўшыся

Як аказалася ў апошні момант, для бясплатнага праезду ў аўтобусе №33, які пусцілі замест мэтро на час рэканструкцыі «Кастрычніцкай», «няма юрыдычных падставаў». Паездка ў эмтро зь перасадкай зь лініі на лінію з панядзелка аўтобусы ў трэ разы дараражай. Трэба плаціць 1800 рублёў замест 600. Транспартнікі тлумачаць: бясплатных аўтобусаў у Менску няма.

Другі лось за тыдзень

Першы раз на скрыкаванні праспекту Любімава і Газэты «Грауда» ляся зьбіў таксіст. А ўжо на наступную нач на кальцавую дарогу зь лесу выскочыў яшчэ адзін лось.

Гэта адбылося ля павароту на вёску Зацань. Зьевстаяў на іншым баку, а пасля нечакана скочыў праз парапет і трапіў пад колы. Ад удару мікраўтобус лось загінуў на месцы. Кіроўца не падырпеў, машына місця пашкоджана.

На кастынг конкурсу «Міс Светлагорск» ніхто не прыйшоў

Гарадзкі конкурс прыгажосці «Міс Светлагорск» можа не адбыцца з прычыны

ніякіх кандыдатак. Дзіўчата праігнаравалі адборачны тур. У 1990-я ад канкурсантаў адбою не было, а апошнія гады назіраецца дзефыт: ледз'ве набіраеца 15 чалавек, прычым пра строгасць адбору гаварыць не выпадае.

Мабільнае тэлебачаныне ўсё бліжэй да Беларусі

Мабільнае тэлебачаныне ў стандарце DVB-H запускаецца ў Эстоніі і Латвіі з 2009 г. У Эстоніі абнаненты мабільнага апаратра ЕМТ, змогуць працаваць тэлефонамі глядзець сем тэлеканалаў. Стандарт DVB-H выкарыстоўваецца ў 12 гарадах свету, яшчэ 40 на падыходзе. Найбольшую папулярнасць мабільнае тэлебачаныне мае ў Італіі, дзе з апошніх два гады з'явілася 500 тысяч карыстальнікаў DVB-H.

Дзіцячае «Эўрабачаныне-2009» пройдзе ва Украіне

Месцам правядзення пранапушчанага дзіцячыні цэнтар «Артэ». На арганізацію дзіцячага «Эўрабачаныня-2009» прэтэндавалі таксама Беларусь і Сербія.

Сёлетні ж конкурс пройдзе ў горадзе Лімасол на Кіпры 22 лістапада. У ім возьме ўдзел рэкордная колькасць краін — 18. Дэбютуюць Азэрбайджан, Греція, Боснія і Герцагавіна. Затое адмовіліся ад удзелу Швейцарыя, Партугалія і Польшча.

Гай Рычы робіць фільм пра Шэрлака Холмса

Аўтар знакамітых фільмаў «Карты, гроши, дзіз'ве рулі» і «Вялікі куш» абвясціў, што збораеца зняці для кампаніі Warner Bros новую стужку пра Шэрлака Холмса. Прычым фільм будзе не паводле знакамітых твораў Конан-Дойла, а паводле коміксу. Прадусар, какуць, «крыху перапрацаўва» характар «рыцара скрыпкі і піпкі» — дэтэктыву ў яго ўжо не такі кансавэртыўны і часта адпраўляеца шукаць прыгоду. Таксама цікава, што зробіць Гай Рычы з доктара Ватсана.

Берлісконі падараваў папу крыж з дыямантамі

Прем'ер-міністар Італиі Сильвія Бэрлісконі, якога ў Ватыкане прыніяў папа Бэнэдыкт XVI, падараваў пантыфіку златы нагрудны крыж з алмазамі і тапазамі. Папа прыніёў Бэрлісконі ўпершыню пасля прыхаду да ўлады яго правасцэнтрысцкай кааліцыі ў выніку парламэнцкіх выбараў 13—14 красавіка.

Вакаліст U2 за стварэнне ЗША ў Афрыцы

Музыка, пацыфіст і грамадзкі дзеяч Бона заклікаў да стварэння «Злучаных Штатаў Афрыкі». Пра эта лідэр U2 звяіці падчас міжнароднай канферэнцыі па развіцці Афрыкі. Бона настойвае на тым, што стварэнне

«агульнаафрыканскай ідэнтычнасці» можа паспрыяць пераадolenню канфлікту між племенамі. У сваіх развагах Бона спаслаўся на прыклад «амэрыканскіх» ЗША.

86-гадовы галіяндзец выйграў мільён эўра

Шасціліўны бліт жыхар Гаагі атрымаў задарма — падчас спэцыяльнага розыгрышу. На шалёныя гроши новасвеченіе мільянер збораеца... пераехаць з жонкай у дом для састарэлых. Таксама частку выйгрышу ён аддае сінам.

На Кубе можна мяніць пол задарма

Гэтую палётку, съедам за правам карыстацца мабільнікамі і набываць DVB-прайгравальнікі, даў народу Рауль Кастро. За часам Філіпа была зробленая толькі адна апрацоўка тагоўшчылту (1988 г.), а пасля іх забаранілі. І вось ужо 28 чалавек з 11-мільённага насельніцтва жадаюць змяніць пол. Прычым гэта нічога не каштует, бо змена полу лічыцца на Кубе спосабам мэдyczнай дапамогі. А мэддамага том паслугі.

Індзейцам сіў вернуць іх зямлю

Управа нацыянальных паркаў ЗША разглядае магчымасць перадачы часткі тэрыторыі парку Бедзэнду (Паўднёвая Дакота) індзейцам сіў з племя агала, якія

Тонкі водар і пасълясмак

П'еса, створаная паводле «Народнага Альбому», выйшла сёлета асобнай кніжкай у Беларусі. На гэтым тыдні яе прэзэнтация пройдзе ў Менску. Узвес чытачоў «НН» — пасълясплоўе да кнігі. Піша **Лявон Вольскі**.

Неяк сонечным лютайскім днём патэлефанаў да мяне Міхал Анемпадыстай і кажа:

— Прывітанье, дружа.

На што я адказваю тым жа:

— Прывітанье, дружа.

Мы зазываль так вітаемся.

І пасъля гэтага завядзёнкі Міхал прапанаваў мне напісаць тое, што Вы цінер чытаеце. Гаворыць, я зрабіў уступ, а ты, дружа, напіши заканчэннё. Колкі радкоў пасъля п'есы.

Я, натуральна, згадаіўся. Бó з якой нагоды міне было адмаўляцца?

І вось сцыпніў я з ізу Міхалу «уступ» і гляджу, а ён напісаны аж у 1999 годзе! Дзесяць гадоў мільганулі, як адна грунтуюная пасъляканцертавая вечарына (зь пераходам на ранец), альбо, як ціпер прынята казаць, «kefet party».

За гэты час:

зынік гурт «Крыўі», зьявіліся шматлікія разнастайныя альбомы Зымітра Вайдоншкевіча;

Вераніка Круглова амаль зусім зъехала ў Берлін;

N.R.M. з маладой нахабнай каманды пераўтварыўся ў чартовых мастадонтаў беларускіх;

Слава Корань працуе праграмным дырэктарам (каль не памыляюся) Эўрапейскага Рады ё для Беларусі;

там жа працуе Сяргей Ахрамовіч;

Аляксандар Памідораў — на рады «Свадобда»;

Ірына Курапаткіна даўно жыве і працуе ў Вашынтоне, у ААН;

зыяўліліся гурты «Крамбамбуля», «Зэт», «Гарадзкія» і Peteraff. Іх стварылі ўдзельнікі «Народнага альбому»;

былі запісаныя супольныя музычныя праекты «Святыя вечар—2000», «Я нарадзіўся тут» і навыдадзеная «Скрыпка дрыгвы» (на вершы У. Каракевіча).

Увогуле, шмат чаго зъявілася і шмат чаго зьнікла. Усяго не прыгадаеш, дый ня троба.

Але варта зазначыць, што «Народны альбом» стаўся адной з галоўных музычных падзеяў Беларусі канцы XX стагоддзя. Ен напушчы музыкаў калектывнай працы (і яны дойгне не маглі супакоіца, выдаючы вышэйзгаданыя супольныя праекты), ен іх распрыгоніў у сэнсе стыля і жанру (ад імя «Крамбамбуля» дзякую за гэта!), пазбавіў тупаватае

юнацкае адданасць вялікай ідзі рок-н-ролу і пераўтварыў яе ў адданасць беларускай культуры.

Канцэрты «Народнага» не падобныя адзін да аднага. Гэта не застылая камлыга, якую нельга зрупіць з месца. У працэсе перадакнігартавых рэгістрыяцый песьні перарапоўваюцца, перааранжоўваюцца ізткім чынам, каб музыкам было цікава іх выконваць у дадзеным моманті, у пэўны адрэзак часу.

Задзінства пасъля пасъля, якія пасыплюцца ў дзесяці песьнях, пасыплюцца ў дзесяці гадоў праект сасынеў, набыў новыя фар-

бы, тонкі водар і пасълясмак.

Мікалай Пінгін так і не паставіў спектаклю. Гэта зрабіў Зымітр Колас са сваім лицерем. Папросту на энтузіязмы ды імпэц. Шмат чаго добраў ў сувесе робіцца дзякуючы гэтым рэчам.

Безумоўна, «Народны альбом» чакаюць наперадзе вялікія справы і зорнія часы. Стадоткава будуть створаныя відга- і кінавэрсіі гэтага праекту, ды-дэйсі будуть перарабляць песьні, створыцца комікс паводле п'есы

і мультфільм...

Гэта тое, што будзе. Твор, у якім, насамроч, мой удзел — мінімальны, у асноўным пісці Міхал, прадпушчу на той час у фірме, якая гандлявала фарбамі. І вось ён у рабочы час на сваім працоўным месцы займаўся не непасрэднымі абвязкамі, а стварэннем п'есы (як перад гэтым ствараў і тэксты песьем — за тым жа сталом). Я зблыпла да папагаўца апрацаваць, давесці да ладу, надрукаваў і — наперад! — усё, як і любы творчы праект, за жыло сваім жыццём, пайшло ў свабоднае плаванье.

А што на астачу? Ды нічога. Зараз патэлефануло да Міхала, павітаюся: «Прывітанье, дружа!», начутое саме ў адказ і скажу: «Ну што, я напісаў тое, што ты прасіў. І выслаў. Лаві пасъляп'есце, дружа!»

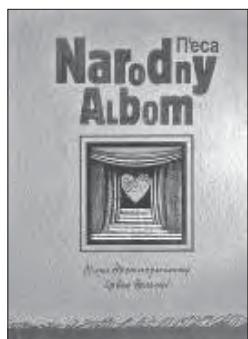

**Канцэрт-сустрэча
з нагоды выхаду кнігі.**

**Удзел бяруць:
Лявон Вольскі,
Міхал Анемпадыстай
і іншыя.**

«Графіці» (зав.Калініна, 16)

T.: (029) 671-58-65

Анемпадыстай М.
Народны альбом: п'еса /
Міхал Анемпадыстай, Лявон
Вольскі; іл.: М.Анемпадыстай.
— Менск: Мэдысонт, 2008

